

Хмельницький національний університет
Факультет економіки і управління
Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Фінансові ресурси банку: суть, склад, особливості формування за матеріалами
АТ «СЕНС БАНК»

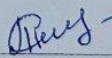
Рівень вищої освіти бакалавр

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Шифр і найменування

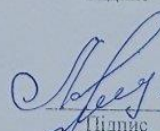
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Код і найменування

Освітня програма Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Найменування

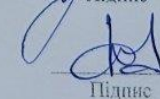
Шифр КвРФБС.022166.02.11.00

Виконав здобувач IV курсу, група ФБС-22-2 Тарас ПРИЛЕПА
Підпис

Керівник: канд. екон. наук, доцент

 Катерина ЛАРІОНОВА
Підпис

Нормоконтролер

 Інна ДОБЕНКО
Підпис

До захисту допускаю:
В. о. завідувача кафедри фінансів
банківської справи, страхування та
фондового ринку

 Ірина Форкун
Підпис

15. 06. 2026 р.

Хмельницький 2026

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки і управління
 Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
 Рівень вищої освіти бакалавр
 Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Шифр і найменування
 Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Код і найменування
 Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
Найменування

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Завідувач кафедри ФБСС
 Ніла ХРУЩ *Н.Хрущ*
 09 02 2026

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Прилепи Тараса Вікторовича
Прізвище, ім'я, по батькові здобувача

1 Тема роботи Фінансові ресурси банку: суть, склад, особливості формування за матеріалами АТ «СЕНС БАНК»

Керівник роботи Ларіонова Катерина Леонідівна, канд. екон. наук, доцент
Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, учене звання

Затверджено наказом ректора університету від 20.01.2026 р. № 7 (додаток № 5)
 2 Термін подання здобувачем роботи на кафедру з 05.06.2026

3 Вихідні дані до роботи законодавчі та нормативні акти; спеціальна методична та наукова література (вітчизняні та зарубіжні видання); періодичні видання за темою дослідження; фінансова звітність АТ «СЕНС БАНК»

4 Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1 Теоретичні засади формування фінансових ресурсів банку;

2 Аналітична оцінка формування фінансових ресурсів банківською системою України;

5 Перелік графічного матеріалу (із зазначенням обов'язкових креслень);

1. Систематизація наукових підходів до визначення сутності «фінансові ресурси»;

2. Основні функції фінансових ресурсів банку;

3. Класифікація факторів впливу на формування фінансових ресурсів банку;

4. Комплексна класифікація фінансових ресурсів банку в умовах ринкової трансформації;

5. Динаміка, склад та структурні зміни фінансових ресурсів банківської системи України у 2023-2025 роках;

6. Валютна структура депозитного портфеля банків України в розрізі юридичних та фізичних осіб у 2023-2025 роках;

7. Динаміка, склад та структура активів і пасивів АТ «СЕНС БАНК» у 2023-2025 роках;

8. Динаміка доходів, витрат та фінансового результату АТ «СЕНС БАНК» у 2023-2025 роках;

9. Структура депозитного портфеля АТ «СЕНС БАНК» за термінами залучення коштів;

10. Рекомендовані депозитні продукти та стратегічні пропозиції щодо підвищення ефективності формування ресурсної бази АТ «СЕНС БАНК».

6 Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7 Дата видачі завдання 9 лютого 2026 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва розділу кваліфікаційної роботи	Термін виконання	Примітка
1 Затвердження плану кваліфікаційної роботи	до 9.02.2026	<i>виконано</i>
2 Аналіз, систематизація економічної літератури, збір та обробка статистичних матеріалів, фінансової звітності за темою кваліфікаційної роботи	до 27.02.2026	<i>виконано</i>
3 Написання текстової частини кваліфікаційної роботи	до 25.05.2026	<i>виконано</i>
4 Підготовка ілюстративних матеріалів та оформлення кваліфікаційної роботи	до 01.06.2026	<i>виконано</i>
5 Попередній захист кваліфікаційної роботи	з 5.06.2026	<i>виконано</i>
6 Захист кваліфікаційної роботи	з 17.06.2026	

Здобувач

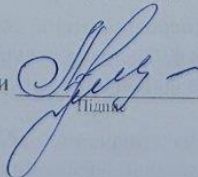

Підпис

Тарас ПРИЛЕПА

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник кваліфікаційної роботи

Підпис

Катерина ЛАРІОНОВА

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

АНОТАЦІЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Здобувач Прилепа Тарас Вікторович, IV курс, група ФБС-22-2
(Прізвище, ім'я, по батькові, курс, група)

Керівник Ларіонова Катерина Леонідівна, канд. екон. наук, доцент
(Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Тема роботи: Фінансові ресурси банку: суть, склад, особливості формування за матеріалами АТ «СЕНС БАНК»

Ключові слова: фінансові ресурси, власний капітал, депозитні ресурси, зобов'язання, депозитна політика.

Метою роботи є обґрунтування теоретико-методичних засад та розробка прикладних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення процесів формування та оптимізації структури фінансових ресурсів банківських установ в умовах макроекономічної нестабільності.

Предметом дослідження – є сукупність теоретичних положень, методичних підходів та практичних інструментів формування ресурсної бази банку в умовах фінансової нестабільності.

Об'єктом дослідження – є процес формування фінансових ресурсів банківських установ.

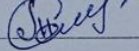
За результатами дослідження сформульовані такі висновки: Підводячи підсумок аналізу фінансово-господарської діяльності банку, можна зробити висновок, що результат його діяльності за 2023-2025 роки свідчить про його високу стресостійкість, фінансову автономність, адаптивність та операційну ефективність. Подальший розвиток АТ «СЕНС БАНК» буде спрямований на модернізацію депозитної політики та оптимізацію структури пасивів з урахуванням поточних воєнних ризиків у країні. Рекордно високі фінансові результати установи та впровадження нових строкових інструментів демонструють її прагнення до довгострокового сталого розвитку.

Визначені такі перспективи (шляхи) розвитку: на основі результатів проведеного аналізу сформульовано та обґрунтовано пропозиції щодо модернізації депозитної політики АТ «СЕНС БАНК», запропоновано комплекс практичних заходів щодо підвищення ефективності формування ресурсної бази установи через впровадження нових інструментів, – депозитів «Оперативний-Прогресивний», «Бізнес-Сертифіката» та програми «Партнерський капітал» у корпоративному сегменті. Реалізація запропонованих заходів дозволить АТ «СЕНС БАНК» суттєво мінімізувати частку ліквідних коштів до запитання, міцно закріпити клієнтів у цифровій екосистемі банку та сформувати стабільну фінансову основу для активізації кредитної підтримки повоєнного відновлення реального сектору національної економіки.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Загальний обсяг роботи складає 60 сторінок, що містять 16 таблиць та 6 рисунки. Перелік джерел посилань нараховує 30 найменувань.

Дата виконання кваліфікаційної роботи 1.06.2026

Дата захисту кваліфікаційної роботи з 17.06.2026.

Здобувач Тарас ПРИЛЕПА
(підпис, ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ЗМІСТ

	С.
Вступ	5
1 Теоретичні засади формування фінансових ресурсів банку	8
1.1 Економічна сутність, склад та роль фінансових ресурсів у забезпеченні діяльності банку	8
1.2 Класифікація та джерела формування банківських ресурсів у сучасних умовах розвитку фінансового ринку	14
2 Аналітична оцінка формування фінансових ресурсів банківською системою України	25
2.1 Аналіз фінансових ресурсів банків України та оцінка фінансово діяльності АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки	25
2.2 Аналіз фінансових ресурсів АТ «СЕНС БАНК» та напрями підвищення ефективності їх формування	45
Висновки	57
Перелік джерел посилання	60
Додатки	65

ВСТУП

В умовах глобальних трансформацій фінансового середовища та суттєвого посилення конкурентних чинників на ринку банківських послуг особливого значення набувають питання формування надійної ресурсної бази фінансових інституцій. Фінансові ресурси складають основу життєдіяльності будь-якої кредитної установи, безпосередньо визначаючи її потенціал щодо розширення активних операцій, підтримання належного рівня платоспроможності та забезпечення стабільного генерування прибутку. Сучасний етап розвитку вітчизняної економіки, який супроводжується тривалими безпековими ризиками, воєнним станом та високою нестабільністю грошово-кредитного ринку, змушує банківські структури переосмислювати класичні підходи до формування фінансових ресурсів задля збереження ринкових позицій та стабільного функціонування.

Різноманітні теоретичні та практичні аспекти управління банківським капіталом та депозитною політикою регулярно перебувають у центрі уваги багатьох провідних вчених. Вагомий внесок у дослідження цих процесів у різні періоди зробили такі вітчизняні фахівці, як О. Дзюблюк, С. Єгоричева, В. Міщенко, М. Алексеєнко, В. Вовк, С. Качула, Н. Руденко, В. Коваленко, Н. Мельничук, А. Мороз, М. Савлук та інші дослідники. Проте, попри високий рівень опрацювання загальної теорії банківського посередництва, специфічні особливості оптимізації структури залучених та власних коштів великих системно важливих державних банків в умовах воєнних шоків потребують додаткового наукового вивчення. Необхідність розв'язання зазначених прикладних проблем та пошук балансу між строковістю і ліквідністю пасивів зумовили вибір теми кваліфікаційної роботи.

Метою написання кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретико-методичних засад та розробка прикладних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення процесів формування та оптимізації структури фінансових

ресурсів банківських установ в умовах макроекономічної нестабільності.

Для досягнення визначеної мети в роботі було поставлено та розв'язано комплекс логічно пов'язаних завдань:

- дослідити економічний зміст та сутність категорій банківського капіталу і зобов'язань;
- узагальнити та систематизувати наявні наукові підходи до класифікації фінансових ресурсів;
- оцінити сучасні структурні перетворення у ресурсній базі всієї банківської системи України під впливом воєнного стану;
- здійснити аналітичне оцінювання складу, динаміки та особливостей формування фінансових ресурсів АТ «СЕНС БАНК» протягом 2023-2025 років;
- розробити конкретні пропозиції щодо модернізації депозитної політики банку для нарощування обсягів строкових коштів.

Об'єктом дослідження виступає сукупність економічних відносин, що виникають у процесі акумуляції, розподілу та використання фінансових ресурсів банківських установ.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних положень, методичних підходів та практичних інструментів формування ресурсної бази банку в умовах фінансової нестабільності.

Методологічну основу кваліфікаційної роботи становить комплекс загальнонаукових та спеціальних методів пізнання фінансових явищ: системний підхід та структурно-функціональний аналіз застосовувався для вивчення внутрішньої побудови пасивів банківської установи; методи аналізу та синтезу – дозволили систематизувати теоретичні погляди вчених, класифікації фінансових ресурсів; економіко-статистичні методи, порівняльний та коефіцієнтний аналіз стали інструментами оцінки реальних фінансових показників діяльності банків та виявлення тенденцій їх розвитку.

Інформаційний фундамент дослідження сформовано на основі чинного законодавства України, постанов та інструкціях Національного банку України, офіційних статистичних звітах Державної служби статистики та регулятора.

Також у процесі аналізу активно використовувалися матеріали річної фінансової звітності АТ «СЕНС БАНК», наукові монографії, періодичні видання та аналітичні огляди фінансового ринку.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Загальний обсяг роботи складає 60 сторінок, що містять 16 таблиць та 6 рисунки. Перелік джерел посилань нараховує 30 найменувань.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ БАНКУ

1.1 Економічна сутність, склад та роль фінансових ресурсів у забезпеченні діяльності банку

Вивчення природи та ключових чинників формування капітальної бази банківських установ стає особливо актуальним у контексті сучасних динамічних трансформацій фінансового сектору. Нині кредитні організації функціонують в умовах агресивної конкурентної боротьби, жорстких регуляторних обмежень та постійної еволюції споживчих пріоритетів. Грошові ресурси виступають фундаментом життєдіяльності будь-якої фінансової інституції, оскільки саме вони створюють умови для активного кредитування, забезпечення належного рівня платоспроможності та зміцнення загальної економічної стійкості. В обставинах ринкової нестабільності та підвищення нормативних вимог до капіталізації банків, питання пошуку оптимальних методів залучення коштів та професійного управління ними стає стратегічно важливим для збереження конкурентних переваг і забезпечення тривалого стабільного розвитку банківського бізнесу.

Ресурсний потенціал можна назвати головним двигуном прогресу банку, адже він безпосередньо окреслює масштаби та пріоритетні вектори його функціонування. Наявність солідного власного капіталу відкриває перед фінансовою установою можливості для нарощування кредитної експансії, розширення лінійки продуктів та реалізації інноваційних рішень, що у підсумку сприяє капіталізації прибутку та масштабуванню ринкової присутності. Зовнішні джерела фінансування, зокрема депозитні вклади, гарантують банку необхідний запас ліквідних активів для виконання зобов'язань перед вкладниками та державними органами, а також формують підґрунтя для проведення прибуткових операцій. Понад те, збалансована структура капіталу зміцнює репутацію банку в очах стейкхолдерів, спрощує взаємодію з міжнародними фінансовими ринками

та створює фундамент для реалізації довгострокових стратегій. Сучасні банки мають трансформувати свої підходи до мобілізації ресурсів відповідно до нових реалій, враховуючи зміни у поведінкових моделях клієнтів, законодавчі оновлення та технологічний прогрес.

Для глибшого розуміння об'єкта дослідження доцільно провести порівняльний аналіз трактувань поняття «фінансові ресурси банку» провідними вітчизняними вченими (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1 – Наукові підходи до визначення сутності фінансових ресурсів банку

Автор	Визначення
Дзюблюк О. В. [1]	«Фінансові ресурси банку – сукупність власних та залучених коштів, що перебувають у розпорядженні банку і використовуються ним для здійснення активних операцій та надання послуг»
Міщенко В. І. [2]	«Фінансові ресурси банку – специфічна форма капіталу в грошовій формі, що акумулюється банком для забезпечення його функціонування як фінансового посередника»
Алексеєнко М. Д. [3]	«Фінансові ресурси банку – частина грошового капіталу, яка вилучена з обігу і тимчасово акумульована банком для подальшого перерозподілу на платній основі»
Вовк В. Я. [4]	«Фінансові ресурси банку – сукупність фондів грошових коштів, які формуються в результаті проведення пасивних операцій та використовуються для формування активів»
Качула С. В. [5]	«Фінансові ресурси банку – динамічна система капіталу в постійному обороті, що охоплює як наявні пасиви, так і потенційні джерела мобілізації ліквідності на ринках»
Єрохін С. А., Підбуртний В. В.[6]	«Фінансові ресурси банку – сукупність власних, залучених та запозичених грошових фондів, що виступають «сировиною» для створення банківських продуктів»
Бойко Д. І. [7]	«Фінансові ресурси банку – система економічних відносин, що виникають між банком, його акціонерами та клієнтами у процесі акумуляції та формування фондів»

Джерело: систематизовано автором на основі [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7]

У науковому дискурсі питання визначення економічної сутності фінансових ресурсів банку залишається предметом активних дебатів, що зумовлено багаторівневою природою банківської діяльності. Дослідники виділяють кілька ключових підходів до трактування цієї категорії: ресурсно-функціональний, системний та інституційний.

Згідно з дослідженнями Качула С. В [5], фінансові ресурси слід розглядати не просто як суму грошових коштів, а як динамічну систему капіталу, що перебуває в постійному обороті та забезпечує платоспроможність установи.

Автор наголошує на тому, що в сучасних умовах до дефініції ресурсів необхідно включати не лише наявні пасиви, а й потенційні джерела мобілізації ліквідності на внутрішніх та зовнішніх ринках.

Інший підхід пропонують Єрохін С. А. та Підбуртний В. В. [6], які визначають фінансові ресурси як сукупність грошових фондів, що сформовані за рахунок власних, залучених та запозичених коштів, які перебувають у розпорядженні банку та використовуються для проведення активних операцій з метою отримання прибутку та підтримки ліквідності. У цьому контексті акцент робиться на посередницькій ролі банку, де ресурси є «сировиною» для створення банківських продуктів.

Варто також звернути увагу на нормативно-правовий аспект, де згідно із Законом України «Про банки і банківську діяльність», ресурсна база банку розглядається через призму капіталу та зобов'язань. Проте, як зазначає Бойко Д. І. [7], академічне розуміння є значно ширшим, оскільки воно охоплює також економічні відносини, що виникають між банком, його акціонерами та клієнтами у процесі формування фондів.

Узагальнюючи наведені підходи, ми вважаємо за доцільне запропонувати найбільш повне та обґрунтоване визначення. Фінансові ресурси банку – це складна багатокomпонентна система власних, залучених та запозичених коштів у грошовій формі, що акумулюються фінансовою установою в процесі виконання пасивних операцій, перебувають у її повному розпорядженні та спрямовуються на формування активів, забезпечення ліквідності, виконання регуляторних вимог НБУ та отримання прибутку.

Таке визначення є найбільш широким, оскільки воно враховує не лише бухгалтерський склад ресурсів (пасиви), а й цільове спрямування (активи та прибуток) та зовнішні обмеження (нормативи НБУ).

Особливістю фінансових ресурсів банку, що вирізняє їх із-поміж капіталу підприємств реального сектору, є їхня специфічна функціональна спрямованість. Якщо для промислових компаній ресурси є інструментом забезпечення виробничого циклу, то в банківській діяльності вони виступають об'єктом подальшої трансформації. Банк виконує роль фінансового посередника, що акумулює тимчасово вільні кошти для їх подальшого перерозподілу через

кредитні та інвестиційні механізми [8].

Слід підкреслити подвійну природу цих ресурсів: з одного боку, вони формують пасиви банку та визначають його фінансову незалежність, а з іншого – є джерелом формування активних операцій, що генерують дохід. На відміну від класичних моделей, сучасні ресурси банку характеризуються надзвичайно високою питомою вагою залучених компонентів (депозитів, міжбанківських позик), що висуває жорсткі вимоги до управління ліквідністю та строковою структурою активів і пасивів. Крім того, наявність специфічного регуляторного контролю з боку Національного банку України (зокрема, щодо нормативів капіталу та резервування) робить процес формування ресурсів значно складнішим, ніж у небанківських фінансових установах [9].

Фундаментальне значення для забезпечення життєздатності банку має не лише загальний обсяг, а й раціональна структура його ресурсного потенціалу. Склад фінансових ресурсів банку є багатокomпонентним і класифікується за джерелами формування на три основні групи: власні кошти, залучені кошти та запозичені ресурси (таблиця 1.2).

Таблиця 1.2 – Складові та функціональна характеристика фінансових ресурсів банку

Складова	Ключові компоненти	Функціональна роль у діяльності банку
1	2	3
Власний капітал	Статутний капітал, резервний фонд, нерозподілений прибуток, субординований борг.	Виконує захисну, оперативну та регулятивну функції. Забезпечує стабільність та покриття можливих збитків.
Залучені кошти	Депозити фізичних та юридичних осіб (строкові та до запитання), кошти на поточних рахунках.	Основне джерело фінансування активних операцій. Визначає масштаби кредитування та інвестиційної діяльності.
Запозичені кошти	Міжбанківські кредити (МБК), кредити рефінансування від НБУ, емісія власних боргових цінних паперів.	Використовується для оперативного регулювання ліквідності та закриття касових розривів.

Джерело: систематизовано автором на основі [5; 9]

Розглядаючи роль фінансових ресурсів у забезпеченні діяльності банку, необхідно деталізувати їх ключові функції, які визначають життєздатність установи (таблиця 1.3).

Таблиця 1.3 – Основні функції фінансових ресурсів банку

Функція	Характеристика
Захисна функція	власний капітал банку виступає «подушкою безпеки», що дозволяє покривати неочікувані збитки, які можуть виникнути внаслідок реалізації кредитного, ринкового або операційного ризиків. Це особливо критично в період воєнного стану, коли частка непрацюючих кредитів (NPL) може зростати
Оперативна функція	ресурси забезпечують технічну можливість банку функціонувати – від оренди приміщень та закупівлі серверного обладнання до виплати заробітної плати персоналу та фінансування інноваційних ІТ-рішень
Регулятивна функція	обсяг та якість ресурсів визначають здатність банку дотримуватися нормативів капіталу та ліквідності, встановлених Національним банком України. Без належного рівня ресурсів банк позбавляється права на розширення своєї діяльності або навіть на професійне існування на ринку

Джерело: систематизовано автором на основі [9; 10]

Детальний аналіз структури ресурсів свідчить, що для вітчизняних банків характерною є домінуюча частка залучених коштів, що становить близько 80-90% від загального обсягу пасивів. Як підкреслює Коваленко В. В. [11], така структура породжує специфічні ризики, пов'язані із залежністю банку від поведінки вкладників та кон'юнктури грошового ринку. Власний капітал, хоч і займає меншу частку, виступає «буфером», який гарантує інтереси кредиторів і вкладників. Його роль трансформується під впливом вимог Базельського комітету, які зобов'язують банки підтримувати високий рівень адекватності капіталу для поглинання неочікуваних втрат.

Окрему увагу в структурі ресурсів слід приділити «квазі-капіталу» та гібридним інструментам, які дозволяють банку оптимізувати капітальну базу без надмірного тиску на власників. Проте, головним рушієм розвитку залишається депозитна база, оскільки вона є найбільш стабільним та відносно дешевим ресурсом у довгостроковій перспективі [12].

Системний аналіз чинників, що детермінують процес формування фінансових ресурсів, є фундаментальним аспектом банківського менеджменту. Успішна ідентифікація та оцінка цих факторів дозволяє фінансовим установам не лише прогнозувати динаміку ресурсної бази, а й мінімізувати вартість залучення капіталу при збереженні необхідного рівня стійкості. В умовах посиленої конкуренції та коливання грошово-кредитного ринку, здатність банку гнучко адаптувати свою ресурсну стратегію до зовнішніх і внутрішніх змін стає

визначальною умовою його довгострокової життєздатності.

Застосування комплексного підходу до класифікації факторів дозволяє диференціювати методи впливу на різні сегменти клієнтської бази, враховуючи як макроекономічні тренди, так і специфічні потреби цільових груп. Це особливо актуально в контексті цифровізації банківського бізнесу, де технологічний фактор починає домінувати над традиційними методами конкуренції [13].

В науковій літературі найчастіше фактори впливу на фінансові ресурси поділяють на зовнішні та внутрішні (таблиця 1.4).

Варто зауважити, що між окресленими групами факторів існує тісна інтеграційна взаємодія. Зокрема, впровадження інноваційних технологій здатне частково нівелювати негативні наслідки макроекономічної нестабільності за рахунок оптимізації внутрішніх процесів банку.

Таблиця 1.4 – Класифікація факторів впливу на формування фінансових ресурсів банку

Фактори	Зміст та характер впливу на ресурсну базу
Внутрішні (ендогенні)	
Маркетингова стратегія та репутація	Рівень довіри до бренду безпосередньо корелює з обсягами залучення стабільних залишків на рахунках клієнтів.
Технологічність (Digital-банкінг)	Наявність зручних мобільних сервісів знижує операційні витрати на залучення ресурсів.
Фінансова стійкість	Відповідність нормативам НБУ є сигналом надійності для великих корпоративних вкладників та інституційних інвесторів.
Зовнішні (екзогенні)	
Монетарна політика НБУ	Зміна облікової ставки прямо впливає на вартість депозитів та привабливість гривневих заощаджень.
Геополітичні та безпекові ризики	Військові конфлікти та санкційні обмеження зумовлюють міграцію капіталу та зміну пріоритетів клієнтів щодо ліквідності коштів.
Макроекономічна динаміка	Темпи інфляції та зміна ВВП визначають реальну купівельну спроможність та потенціал до заощадження у населення.
Фінансова грамотність	Рівень обізнаності населення стимулює використання складніших інструментів акумуляції коштів (строкові вклади, цінні папери).

Джерело: систематизовано автором на основі [10; 15]

Практична цінність даної класифікації полягає у створенні підґрунтя для розробки адаптивної моделі управління ресурсами, яка дозволяє банку не просто реагувати на зміни, а випереджати їх, формуючи стійку та диверсифіковану фінансову основу для подальшого розвитку.

1.2 Класифікація та джерела формування банківських ресурсів у сучасних умовах розвитку фінансового ринку

Ефективне управління та оптимальне формування структури фінансових ресурсів банківських установ виступають визначальними чинниками їхньої прибутковості, забезпечують належний рівень ліквідності й сприяють підвищенню довіри з боку всіх учасників фінансового ринку. У зв'язку з цим особливої ваги набуває здійснення ґрунтовного аналізу та систематизації різних видів фінансових ресурсів з метою вдосконалення теоретико-методичних підходів до їх класифікації.

В умовах динамічної трансформації фінансового ринку України, що характеризується процесами цифровізації, посиленням регуляторних вимог Національного банку України та адаптацією до стандартів Basel III, питання науково обґрунтованої класифікації фінансових ресурсів набуває стратегічного значення. Класифікація не є простою формальністю; вона виступає аналітичним інструментом, який дозволяє банку забезпечити стабільність в умовах макроекономічної нестабільності та воєнних ризиків.

Систематизація ресурсної бази банку є необхідною для вирішення таких завдань:

- забезпечення відповідності нормативам ліквідності (LCR та NSFR), що вимагають чіткого розподілу коштів за строковістю та стабільністю джерел;
- оптимізація вартості залученого капіталу в умовах зміни облікової ставки НБУ, що безпосередньо впливає на рівень процентного спреда [16];
- ідентифікація нестабільної частини пасивів та стабільної складової ресурсів з метою запобігання ризикам ліквідності;
- формування ефективної депозитної політики, орієнтованої на диверсифікацію клієнтської бази в умовах конкуренції з боку інших фінансових посередників [17].

Багатогранність банківської діяльності та складність сучасних фінансових інструментів вимагають застосування комплексного підходу до групування ресурсів. На основі критичного аналізу наукових підходів праць О. Дзюблюка та

В. Коваленко [1; 11], ми систематизували класифікацію фінансових ресурсів банку в умовах ринкової трансформації (таблиця 1.5).

Таблиця 1.5 – Комплексна класифікація фінансових ресурсів банку в умовах ринкової трансформації

Ознака класифікації	Види фінансових ресурсів	Аналітичне значення для банку
За джерелами формування	Власні, залучені, позичені (недепозитні)	Визначає рівень автономності та капіталізації установи
За ступенем ліквідності	Високоліквідні, середньоліквідні, низьколіквідні та неліквідні	Розрахунок нормативів LCR та NSFR; формування «ліквідної подушки».
За строковістю	Короткострокові (до 1 року), середньо- та довгострокові (понад 1 рік), безстрокові	Основа для управління процентним ризиком (GAP-аналіз)
За стабільністю бази	Стабільні та «летючі»	Прогнозування стресових впливів та моделювання «незнижуваних залишків»
За валютною ознакою	У національній та іноземній валютах	Впливає на відкриту валютну позицію банку
За суб'єктами залучення	Кошти фізичних осіб, юридичних осіб, фінансових інституцій, державних структур	Дозволяє проводити сегментацію клієнтської бази та диверсифікувати джерела
За ступенем ризику	Безризикові, низькоризикові, середньоризикові та високоризикові	Забезпечує дотримання вимог НБУ та формування адекватних резервів
За терміном знаходження	Постійні (стабільна частина) та тимчасові (змінні)	Моделювання грошових потоків та трансформація строків пасивів в активи.
За місцем мобілізації	Внутрішньомобілізовані (власна мережа, цифрові канали) та зовнішні (ринок МБК, НБУ)	Оцінка ефективності маркетингової стратегії та незалежності від ринку.
За вартістю залучення	Безоплатні (низьковартісні) та платні (процентні) ресурси	Оптимізація середньозваженої вартості капіталу та маржі
За функціональною роллю	Ресурсний потенціал (дохідні активи), технологічні ресурси, резерви самострахування	Забезпечує розподіл капіталу між прибутком та інноваційним розвитком
За джерелами утворення	Стартові (генетичні) та створені в процесі діяльності (трансформаційні)	Визначає спроможність банку до органічного зростання та самофінансування

Джерело: систематизовано автором на основі [5; 7; 17]

Особливої уваги в сучасній практиці українських банків набуває класифікація за суб'єктами залучення. Вона дозволяє банку проводити глибоку сегментацію клієнтської бази:

– кошти фізичних осіб – це стратегічно важливий ресурс, який останнім

часом характеризується високим рівнем довіри до державних та системно важливих банків. Завдяки цифровізації (застосунків банку), банк отримує доступ до стабільної та роздрібної ресурсної бази, що є менш чутливою до коливань на ринку МБК;

- кошти юридичних осіб – це переважно «робочі» залишки на поточних рахунках, які забезпечують банку низьку вартість ресурсів, проте мають вищий ступінь невизначеності щодо термінів використання;

- міжбанківські ресурси та кредити НБУ використовуються банком як оперативний інструмент підтримки миттєвої ліквідності. В сучасних умовах кредити рефінансування НБУ виступають «подушкою безпеки» у періоди пікових навантажень на банківську систему [17].

Перехід до детального аналізу структури фінансових ресурсів вимагає насамперед дослідження їхньої фундаментальної основи – власного капіталу (власних ресурсів). У системі стратегічного менеджменту банків власний капітал розглядається не просто як джерело фінансування, а як багатофункціональний фінансовий резерв, що виконує захисну, оперативну та регулятивну функції. В умовах воєнного стану та високої нестабільності ринку, саме достатність власного капіталу визначає здатність банку покривати можливі збитки, не створюючи загрози для коштів вкладників.

Згідно з чинними методологічними вимогами НБУ, які базуються на міжнародних стандартах Basel III та були остаточно гармонізовані з європейським законодавством у 2024 році, власні ресурси банку підлягають жорсткій класифікації за якісними характеристиками. Замість раніше використовуваної спрощеної моделі, сучасна архітектура капіталу передбачає поділ на капітал 1-го рівня (основний) та капітал 2-го рівня (додатковий), де особливий акцент робиться на здатності цих елементів абсорбувати збитки в режимі безперервної діяльності банку [18].

Для забезпечення фінансової стійкості, особливо для системно важливих установ, пріоритетним завданням є дотримання оновленої системи нормативів достатності капіталу. Зокрема, у сучасній регуляторній практиці замість нормативів адекватності регулятивного капіталу (Н2) та основного капіталу (Н3) запроваджено трирівневий контроль:

– норматив достатності регулятивного капіталу (Нрк) — визначає здатність банку покривати можливі втрати за рахунок усіх компонентів власного капіталу.

– норматив достатності капіталу 1-го рівня (Нк1) – відображає наявність високоякісних ресурсів, що забезпечують стабільність установи;

– норматив достатності основного капіталу 1-го рівня (Нок1) – найбільш жорсткий показник, що базується суто на капіталі з найвищим рівнем надійності (статутний капітал, резерви, нерозподілений прибуток).

Така трансформація підходів до регулювання дозволяє банку не лише дотримуватися жорстких вимог Національного банку України, а й формувати надійну «подушку безпеки». Це є критично важливою умовою для підтримки активного кредитування, фінансування проєктів відновлення економіки України та збереження платоспроможності в умовах тривалих макроекономічних шоків.

Основними елементами власних ресурсів, що формують стабільність банку, є статутний капітал, резервний фонд та нерозподілений прибуток. У сучасних умовах розвитку фінансового ринку нерозподілений прибуток набуває особливого значення, оскільки він є найбільш «дешевим» та оперативно доступним джерелом капіталізації. Ефективне управління цим ресурсом дозволяє банку нарощувати капітал без зовнішніх запозичень, що зміцнює його фінансову незалежність та інвестиційну привабливість [18].

Залучені ресурси складають основну питому вагу (часто понад 80–90%) у загальній структурі пасивів банківської установи, забезпечуючи її необхідним обсягом коштів для проведення активних операцій. Для банківської установи залучені кошти представлені насамперед зобов'язаннями перед клієнтами — фізичними та юридичними особами. У структурі цих ресурсів виокремлюють кошти на поточних рахунках (кошти до запитання) та строкові депозити. Останні є найбільш привабливими для банку з точки зору планування ліквідності, оскільки мають чітко визначений термін перебування у розпорядженні установи. Впровадження цифрових інструментів, зокрема можливість відкриття депозитів через багатофункціональні мобільні застосунки банків, значно диверсифікувало роздрібну ресурсну базу банку, зробивши її більш стійкою до ринкових коливань.

Окрему групу складають позичені (недепозитні) ресурси, які банк

мобілізує на фінансовому ринку з власної ініціативи у разі виникнення потреби в додатковій ліквідності. До них належать кредити рефінансування Національного банку України, кошти, отримані на міжбанківському кредитному ринку, а також субординований борг. Використання запозичених ресурсів дозволяє банку оперативно реагувати на дефіцит платіжних засобів, проте їхня вартість зазвичай є вищою за традиційні депозити та безпосередньо корелює з обліковою ставкою НБУ.

Систематизація ресурсів за джерелами формування дозволяє менеджменту банку не лише оцінювати ступінь залежності від зовнішнього фінансування, а й оптимізувати загальну вартість капіталу. Ефективна комбінація стабільних клієнтських депозитів та оперативних міжбанківських запозичень забезпечує гнучкість ресурсної бази банку та його здатність виконувати зобов'язання перед контрагентами в умовах макроекономічної нестабільності.

У сучасній банківській практиці, особливо в умовах воєнного стану та високої волатильності ринку, класифікація фінансових ресурсів за ступенем їхньої ліквідності стає визначальною для забезпечення фінансової стійкості установи. Для банку цей підхід трансформувався з чисто статистичного групування в активний інструмент стратегічного управління ризиками.

Відповідно до методології Національного банку України та міжнародних стандартів Basel III, ресурси банку диференціюються на чотири ключові групи за ступенем їхньої ліквідності:

- високоліквідні ресурси (активи 1-го рівня), до яких належать готівкові кошти, залишки на кореспондентських рахунках у НБУ, а також державні цінні папери (ОВДП), які мають активний ринок;
- середньоліквідні ресурси, в які входять короткострокові міжбанківські депозити та цінні папери з високим кредитним рейтингом. Вони виступають «другою лінією оборони», дозволяючи банку оперативно мобілізувати кошти у разі непередбачених впливів пасивів;
- низьколіквідні ресурси, що є переважно довгостроковими кредитами корпоративному сектору та інвестиційними паперами, термін погашення яких перевищує один рік. Хоча ці ресурси забезпечують основну прибутковість, вони вимагають ретельного моніторингу через неможливість їхньої швидкої

конвертації в готівку без значних дисконтів.

- неліквідні ресурси, які включають основні засоби банку, програмне забезпечення, ліцензії та непрацюючі активи (NPL) [13; 19].

Окрім нормативного підходу, у наукових статтях авторів Алексеєнко М. Д. широко використовується класифікація за ступенем ринкової реалізованості, що дозволяє глибше оцінити якість ресурсної бази. Згідно з цим підходом, ресурси банку доцільно поділяти на:

- первинні резерви (першокласна ліквідність) – кошти, що вже перебувають у грошовій формі і готові до негайного використання;
- вторинні резерви – високоліквідні активи, що можуть бути конвертовані в готівку протягом одного робочого дня (наприклад, депозитні сертифікати НБУ) [3].

Також критично важливим є поділ на «внутрішню ліквідність» (сформовану власними активами) та «куповану ліквідність» (можливість банку залучити кошти на міжбанківському ринку). В умовах цифрової трансформації банки акцентують увагу саме на управлінні «купованою» ліквідністю, оскільки мобільні технології дозволяють миттєво залучати ресурси через зміну відсоткових ставок, хоча такий вид фондування є найбільш чутливим до ринкових шоків.

У стратегії фондування банку ключове значення має диверсифікація джерел залучення за категоріями клієнтів. Це дозволяє банку не лише знижувати концентрацію ризиків, а й адаптувати процентну політику під потреби різних сегментів ринку. Відповідно до суб'єктного підходу, фінансові ресурси поділяються на такі основні групи:

- ресурси фізичних осіб (роздрібний сегмент) – це пріоритетний напрям для банку. Завдяки високому рівню цифровізації та розвитку екосистеми мобільних застосунків, банк мобілізує кошти населення через строкові депозити, ощадні рахунки та поточні залишки. В умовах воєнного стану ці ресурси демонструють найвищий рівень лояльності, особливо після отримання банком статусу державного, що посилює державні гарантії за вкладками;
- ресурси юридичних осіб (корпоративний сегмент) – до них належать залишки на розрахункових рахунках підприємств, кошти від розміщення

акредитивів та корпоративні депозити;

- ресурси фінансових інституцій – включають міжбанківські кредити та залишки на кореспондентських рахунках інших банків. Цей вид ресурсів використовується переважно як інструмент оперативного регулювання ліквідності;

- кошти державних та бюджетних установ – це залучені ресурси державних підприємств та обслуговування бюджетних рахунків, які відкривають для банків додаткові можливості для формування стабільної та низьковартісної ресурсної бази, що сприяє підтримці загальнодержавних економічних програм.

Така глибока сегментація дозволяє банку проводити ефективний GAP-аналіз (співвідношення активів і пасивів за строками) та формувати індивідуальні тарифні плани, що підвищує конкурентоспроможність банку на фінансовому ринку.

У системі стратегічного планування банку особливе місце посідає класифікація ресурсів за ступенем ризику. Такий підхід дозволяє банку не лише дотримуватися вимог НБУ щодо управління ризиками, а й оптимізувати витрати на формування резервів. За цією ознакою ресурси диференціюються на:

- безризикові та низькоризикові ресурси, до яких відносять власний капітал банку, кошти на рахунках у НБУ та державні цінні папери;

- середньоризикові ресурси, до яких належать запозичення на міжбанківському ринку та кошти стабільних корпоративних клієнтів. Ризик тут пов'язаний із можливістю непередбачуваного впливу коштів через зміну ринкової кон'юнктури;

- високоризикові ресурси, тобто кошти, залучені від фінансово нестабільних контрагентів або через специфічні спекулятивні інструменти. Управління цією групою ресурсів в банку спрямоване на їх поступове заміщення більш стабільними джерелами фінансування для зниження загального профілю ризику установи [20].

Паралельно з ризиковим профілем, фундаментальне значення має класифікація за строками залучення, яка є базою для проведення GAP-аналізу (аналізу розривів між строковістю активів та пасивів). В банках України ресурси за строками залучення групуються на:

– короткострокові, тобто ті, що до 1 року, які включають кошти до запитання та короткі депозити. Це одна з найбільш мобільних частин ресурсів, сформована переважно через мобільні додатки банку.

– середньо- та довгострокові, понад 1 рік, включають інвестиційні депозити та субординований борг. Це «золотий фонд» банку, який дозволяє здійснювати довгострокове кредитування економіки.

– безстрокові ресурси, тобто елементи власного капіталу (статутний капітал, резерви), які постійно перебувають у розпорядженні банку.

Специфікою сучасної моделі банків є акцент на трансформації короткострокових залишків на поточних рахунках у стабільний ресурсний потік. Це досягається шляхом математичного моделювання «незнижуваних залишків», що дозволяє банку використовувати частину коротких грошей для фінансування довгих активів без загрози для ліквідності.

Для забезпечення прогнозного рівня ліквідності банки використовують поглиблену класифікацію ресурсів за терміном їх фактичного знаходження у розпорядженні установи. На відміну від номінального (юридичного) строку, цей підхід базується на статистичному аналізі поведінки клієнтів і дозволяє розділити пасиви на:

– постійні (стабільні) ресурси, до яких належить власний капітал банку, а також так звана «осіла» частина коштів до запитання. Також сюди відносять довгострокові депозити лояльних клієнтів, які схильні до пролонгації договорів.

– тимчасові (змінні) ресурси включають в себе строкові депозити з правом дострокового розірвання, сезонні залишки на рахунках аграрного сектору та короткострокові запозичення на міжбанківському ринку (овернайт). У сучасних умовах ці ресурси характеризуються високою чутливістю до новинного фону та змін облікової ставки.

Аналітичне значення такої класифікації полягає у можливості точного моделювання грошових потоків. Виокремлення «незнижуваного залишку» дозволяє менеджменту банків ефективно трансформувати короткострокові пасиви у середньострокові активи, що підвищує загальну дохідність установи без порушення нормативів ліквідності НБУ. Крім того, це є основою для формування реалістичних прогнозів щодо стійкості ресурсної бази у стресових сценаріях

[21].

В умовах сучасної архітектури фінансового ринку для банків критичне значення має розподіл ресурсів за місцем (каналами) їхньої мобілізації. Цей підхід дозволяє менеджменту не лише оцінювати ефективність маркетингової стратегії, а й визначати рівень автономності банку. За цією ознакою ресурси диференціюються на:

- внутрішньомобілізовані ресурси – кошти, залучені безпосередньо через взаємодію з клієнтами банку. В банку основним драйвером тут є цифрова екосистема, що дозволяє акумулювати депозити населення, залишки на поточних рахунках корпоративного сектору та кошти від реалізації власних банківських продуктів. Оптимізація цього каналу дозволяє банку суттєво знизити операційні витрати на підтримку фізичної мережі відділень;

- зовнішні (придбані) ресурси включають запозичення на міжбанківському кредитному ринку та операції рефінансування від Національного банку України. Для системно важливих установ ці джерела виступають інструментом оперативного регулювання ліквідності у періоди різких ринкових коливань [22].

Для глибшого аналізу ефективності пасивних операцій доцільно виокремити класифікацію за вартістю залучення, яка безпосередньо впливає на чистий процентний дохід установи. Ресурси банків за цим критерієм поділяються на:

- безоплатні та низьковартісні ресурси, тобто власний капітал та кошти клієнтів на рахунках «до запитання». Це найбільш вигідне джерело фінансування, проте воно характеризується найвищим рівнем змінності, що вимагає від банку підтримання значних резервів ліквідності;

- платні ресурси, тобто строкові депозити, ощадні сертифікати та міжбанківські кредити. Вартість цих ресурсів жорстко корелює з обліковою ставкою НБУ та рівнем інфляції. Оптимізація середньозваженої вартості капіталу дозволяє банку збалансувати ціну залучення коштів із дохідністю активних операцій (кредитування, інвестиції в ОВДП).

Системне поєднання цих двох ознак класифікації дозволяє банку оцінювати не лише обсяги залучених коштів, а й їхню «якість» з точки зору фінансового результату. Це створює підґрунтя для формування стійкої ресурсної

бази, здатної витримувати макроекономічні шоки.

За функціональним призначенням фінансові ресурси диференціюються на три стратегічні групи:

– ресурси, спрямовані на формування портфеля дохідних активів – основна частина капіталу, яка безпосередньо задіяна у процесах генерування прибутку. До неї належать кошти, що інвестуються у кредитний портфель (роздрібне та корпоративне кредитування), вкладення у державні цінні папери (ОВДП), а також розміщення на міжбанківському ринку. Ефективність використання цих ресурсів у банків визначає рівень чистої процентної маржі та загальну рентабельність активів (ROA);

– ресурси інфраструктурного та технологічного забезпечення, до яких відносять кошти, інвестовані у створення матеріально-технічної бази та ІТ-інфраструктури. Ресурси спрямовуються на підтримку та розвиток екосистеми цифровізації, впровадження хмарних технологій, систем кіберзахисту та модернізацію мережі самообслуговування. Це не просто витрати, а капітальні вкладення, що забезпечують операційну ефективність та конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.

– ресурси самострахування та стратегічного резервування – частина фінансових ресурсів, яка вилучається з активного обороту для створення «подушки безпеки». До них належать обов'язкові резерви за вимогами НБУ, резервний капітал банку, страхові депозити та ліквідні активи для дотримання нормативів LCR та NSFR. В умовах воєнних ризиків банки приділяють особливу увагу формуванню надлишкових резервів ліквідності, що гарантує довірчу відповідальність перед вкладниками за будь-яких макроекономічних сценаріїв [23].

Застосування функціональної класифікації дозволяє керівництву банку здійснювати точний моніторинг вартості кожної функціональної одиниці капіталу. Це забезпечує оптимальний розподіл ресурсів, мінімізуючи частку «непрацюючих» пасивів та максимізуючи синергетичний ефект від поєднання традиційних банківських операцій з інноваційними фінтех-рішеннями.

Для системного розуміння природи капіталу банків принципове значення має класифікація фінансових ресурсів за джерелами їхнього безпосереднього

утворення (генезисом). Такий підхід дозволяє розмежувати ресурси, що стали фундаментом створення установи, від тих, що з'явилися в результаті її активної ринкової діяльності та капіталізації прибутку.

Відповідно до цього критерію, ресурси банку диференціюються на два фундаментальні види:

– стартові (генетичні) ресурси, до яких належать статутний капітал банку та емісійний дохід. Це «первинний імпульс», який визначає масштаб діяльності банку та його здатність виконувати регулятивні вимоги НБУ щодо капіталізації;

– ресурси, створені в процесі діяльності (трансформаційні) – це внутрішні ресурси, що генеруються банком самостійно: нерозподілений прибуток, сформовані резервні та спеціальні фонди, а також капіталізована частина доходів. Здатність банків до самофінансування та накопичення внутрішніх резервів є ключовим індикатором їх фінансової автономності.

Підсумовуючи дослідження комплексної класифікації фінансових ресурсів, слід наголосити, що для банків систематизація джерел формування капіталу не є суто формальною процедурою, а виступає фундаментом для фінансового аналізу та планування. В умовах високої мінливості фінансового ринку України, посиленої воєнними ризиками, здатність керівників банку оперативно ідентифікувати ресурси за ступенем їхньої ліквідності, стабільності та вартості стає ключовим фактором виживання та розвитку установи.

Таким чином, розроблений методологічний інструментарій класифікації створює надійну базу для комплексного фінансового аналізу та стратегічного планування. Впровадження цієї класифікації у щоденну практику ризик-менеджменту сприятиме зміцненню фінансової стійкості банку, підвищенню його інвестиційної привабливості та забезпеченню високого рівня довіри з боку клієнтів і регулятора.

2 АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ БАНКІВСЬКОЮ СИСТЕМОЮ УКРАЇНИ

2.1 Аналіз фінансових ресурсів банків України та оцінка фінансово діяльності АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки

Аналіз функціонування банківського сектору України впродовж 2023-2025 років свідчить про високий ступінь адаптивності фінансових інституцій до умов тривалої макроекономічної нестабільності та воєнних ризиків. У цей період вітчизняні банки продемонстрували операційну стійкість, забезпечивши безперебійність національної платіжної інфраструктури та високий рівень захисту заощаджень суб'єктів господарювання і населення. Попри складні зовнішні обставини, банківська система не лише зберегла критичні показники капіталізації та ліквідності в межах пруденційних нормативів, а й поступово відновила активність на ринку кредитування стратегічно важливих галузей економіки. Водночас, ключовим дестабілізуючим чинником залишається безпекова ситуація, яка зумовлює необхідність формування значних резервів під кредитні ризики, підвищує операційні витрати на підтримання енергонезалежності та цифрову безпеку, що, своєю чергою, вимагає від менеджменту банків максимально гнучких підходів до управління ресурсною базою.

Базисом фінансової стійкості банківського сектору впродовж 2023-2025 років став його ресурсний потенціал, нарощування якого виступає головним індикатором відновлення довіри приватних вкладників та корпоративного сектору до національної фінансової системи. У цей період спостерігалася чітка тенденція до консолідації коштів клієнтів як домінуючого джерела фінансування, що дозволило банкам практично повністю відмовитися від кредитів рефінансування та мінімізувати залежність від волатильних зовнішніх ринків капіталу. Стабільна позитивна динаміка депозитних надходжень забезпечила

банківським установам надлишковий запас ліквідності, що є критично важливим для безперебійного виконання зобов'язань у періоди пікових макроекономічних навантажень.

Системний моніторинг структурних трансформацій ресурсної бази у 2023-2025 роках дозволяє оцінити реальну здатність фінансового сектору адаптуватися до умов тривалого воєнного стану та виконувати роль головного інвестиційного ретранслятора. Аналіз механізмів мобілізації ресурсів у цей період має стратегічне значення для формування моделі економічного відновлення України, оскільки він демонструє ефективність перерозподілу внутрішнього капіталу на користь пріоритетних галузей економіки та фінансування державних потреб через інструменти внутрішніх запозичень.

Розглянемо детальніше тенденції у сфері фінансових ресурсів українських банківських установ за період 2023-2025 років (таблиця 2.1).

Таблиця 2.1 – Динаміка та склад фінансових ресурсів банків України за 2023-2025 роки

Показники	Сума на кінець року, млн грн			Відхилення абсолютне (+, -), тис. грн		Темп приросту (спаду), %	
	2023 р.	2024 р.	2025 р.	2024 до 2023	2025 до 2024	2024 до 2023	2025 до 2024
Власний капітал	296150	368686	463416	+72536	+94730	+24,49	+25,69
в тому числі статутний капітал	404615	405614	406179	+999	+565	+0,25	+0,13
Зобов'язання	2648701	3047393	3537183	+398692	+489790	+15,05	+16,07
Всього	2944851	3821693	4406778	+876842	+585085	+29,78	+15,30

Джерело: систематизовано автором на основі [24; 25; 26]

Результати проведеного аналізу, систематизовані у таблиці 2.1, свідчать про стійку висхідну динаміку сукупного обсягу фінансових ресурсів банківської системи України впродовж 2023-2025 років. Зокрема, за підсумками 2024 року спостерігалось найбільш інтенсивне нарощування ресурсної бази – на 876842 млн грн, що відповідає темпу приросту 29,78%. У 2025 році тенденція до розширення фінансового потенціалу збереглася, хоча темпи дещо

стабілізувалися на рівні 15,30%, а абсолютне відхилення склало 585085 млн грн. Станом на початок 2026 року загальний обсяг ресурсів банківського сектору досягнув історичного максимуму у 4406778 млн грн, що підтверджує високу здатність системи до акумуляції ліквідних коштів навіть в екстремальних макроекономічних умовах.

Домінуючим чинником зростання сукупних ресурсів залишається розширення обсягу зобов'язань, питома вага яких у структурі пасивів є визначальною. У 2025 році зобов'язання банків збільшилися на 489790 млн грн або 16,07%, що свідчить про стабільний приплив коштів клієнтів та ефективну депозитну політику установ. Водночас особливої уваги заслуговує динаміка власного капіталу, який демонструє випереджаючі темпи зростання порівняно із зобов'язаннями у 2025 році – 25,69% проти 16,07%. Таке суттєве зміцнення капітальної бази (на 94730 млн грн у 2025 році) відбулося переважно за рахунок капіталізації рекордних прибутків банківського сектору та спрямування їх у нерозподілений прибуток і резервні фонди, оскільки статутний капітал залишався відносно стабільним (темп приросту у 2025 році склав лише 0,13%).

Отже, сучасний стан формування ресурсної бази вітчизняних банків характеризується зміщенням акцентів у бік внутрішньої капіталізації та консолідації клієнтських депозитів як найбільш надійних джерел фондування. Відновлення позитивної динаміки залучення коштів як від приватних осіб, так і від корпоративних клієнтів, забезпечує банківській системі значний запас міцності. Це дозволяє кредитним організаціям не лише підтримувати високий рівень ліквідності з суттєвим перевищенням пруденційних нормативів регулятора (LCR та NSFR), а й створює фінансове підґрунтя для подальшого розширення активних операцій у реальному секторі економіки.

Динаміка ресурсної бази банківського сектору у 2023-2025 роках супроводжувалася активними заходами монетарного регулювання. Протягом аналізованого періоду Національний банк України неодноразово переглядав вимоги до обов'язкового резервування, що мало на меті абсорбцію надлишкової ліквідності та стимулювання банків до залучення строкових депозитів. Зокрема, у 2025 році спостерігалася подальша трансформація структури високоліквідних

активів: банки, особливо системно важливі та державні установи, нарощували обсяги інвестицій у внутрішні державні облигації (ОВДП), поступово заміщуючи ними частку депозитних сертифікатів. Така політика дозволила не лише підтримувати високий рівень операційної надійності, а й забезпечити фінансування дефіциту державного бюджету в умовах війни. Незважаючи на регуляторні зміни, поточний стан ліквідності залишається надлишковим, що створює передумови для посилення конкуренції на депозитному ринку та поступового відновлення кредитування реального сектору економіки [27].

Аналіз структурної побудови фінансових ресурсів вітчизняних банків за період 2023-2025 років підтверджує сталу перевагу залучених коштів над власними джерелами фінансування (рисунок 2.1).

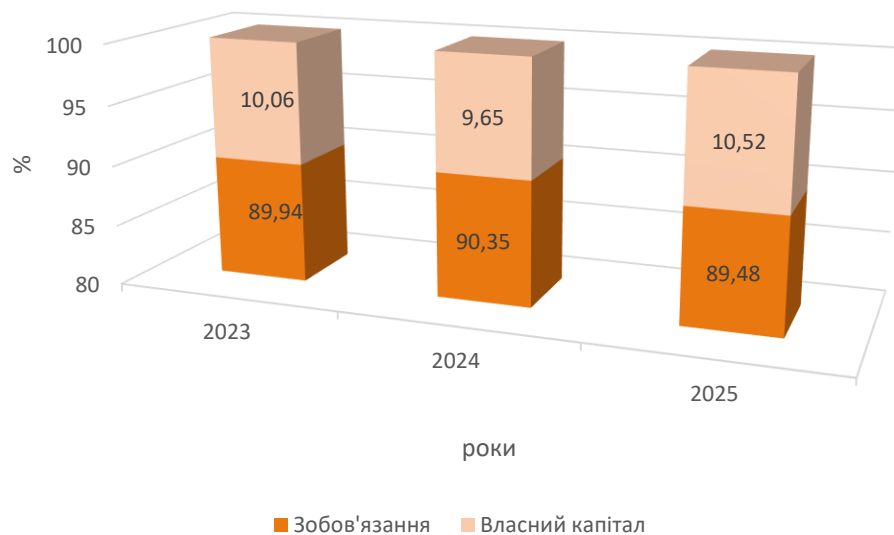

Рисунок 2.1 – Структура фінансових ресурсів вітчизняних банків за 2023-2025 роки

Аналіз структури фінансових ресурсів банківського сектору України за період 2023-2025 років підтверджує стійке домінування залученого капіталу в загальному обсязі пасивів. Зобов'язання банківських установ протягом усього досліджуваного періоду утримували ключові позиції, проте їхня питома вага демонструвала певні коливання у межах 89,48%-90,35%. Найвищий рівень залежності від зовнішніх запозичень та клієнтських коштів було зафіксовано у 2024 році – 90,35%, що обумовлювалося активною мобілізацією ліквідності для

підтримки операційної стабільності. Проте вже за підсумками 2025 року частка зобов'язань дещо скоротилася до 89,48%, що стало індикатором якісного покращення структури балансів та посилення ролі внутрішніх джерел фінансування.

Власний капітал банків, попри значно меншу частку у структурі ресурсів, продемонстрував у 2025 році найбільш динамічне зростання. Якщо у 2024 році показник капіталізації дещо знизився до 9,65%, то станом на початок 2026 року (за підсумками 2025 року) частка власного капіталу зросла на 0,87 в. п. і досягла рівня 10,52%. Така позитивна трансформація є результатом рекордної прибутковості банківського сектору, яка зберігалася попри підвищення податкового навантаження. Здатність установ спрямовувати отримані прибутки на капіталізацію дозволила сформувати суттєвий «запас міцності», що перевищує довоєнні показники та забезпечує надійний захист інтересів вкладників.

Виявлені структурні коливання значною мірою викликані зміною макроекономічної ситуацією в країні та адаптацією фінансових установ до вимог воєнного часу. Помірне зростання частки зобов'язань у 2024 році було пов'язане із відновленням довіри населення до банківської системи та активним залученням коштів через цифрові канали обслуговування. Водночас банки планомірно заміщували дороге рефінансування Національного банку України більш стабільними клієнтськими депозитами. У 2025 році цей процес перейшов у стадію консолідації, коли приріст власного капіталу випередив приріст зобов'язань, що свідчить про перехід системи від режиму «виживання» до стратегії «стійкого розвитку».

Поліпшення показників капіталізації у 2025 році стало можливим завдяки комплексному синергетичному ефекту: оптимізації операційних витрат, високій чистій процентній маржі та ефективному управлінню кредитними ризиками. Така структура фінансових ресурсів, де частка власного капіталу стабільно перевищує 10%, свідчить про успішне проходження банківською системою етапу адаптації до критичних умов. Це створює необхідний методологічний та фінансовий фундамент для подальшого зміцнення стабільності сектору та

розширення його інвестиційних можливостей у процесі майбутнього післявоєнного відновлення національної економіки.

Проаналізуємо склад та динаміку власних фінансових ресурсів вітчизняних банків України за 2023-2025 роки (таблиці 2.2).

Таблиця 2.2 – Динаміка власного капіталу Український банків за 2023-2025 роки

Складові	Сума на кінець року, тис. грн			Відхилення абсолютне, (+, -), тис. грн		Темп приросту (спаду), %	
	2023	2024	2025	2024 до 2023	2025 до 2024	2024 до 2023	2025 до 2024
1	2	3	4	5	6	7	8
Статутний капітал	404615409	405614319	406179793	+998910	+565474	+0,25	+0,14
Емісійні різниці	14540746	15370685	15892614	+829939	+521929	+5,71	+3,39
Незарєєстрований статутний капітал	135806	1470198	4086	+1334392	-1466112	+982,57	-99,72
Інший додатковий капітал	-25432	-1581	19753	+23851	+21334	-93,78	-1349,39
Резерви та інші фонди банку	46242615	59499515	80195026	+13256900	+20695511	+28,67	+34,78
Резерви переоцінки	23551822	34011368	34783764	+10459546	+772396	+44,41	+2,27
Непокритий збиток	-192910140	-147277554	-73658253	+45632586	73619301	-23,65	-49,98
Усього власного капіталу	296150826	368686950	463416783	+72536124	94729833	+24,49	+25,69

Джерело: систематизовано автором на основі [24; 25; 26]

Функціонування банківського сектору України у 2024 році та на початку 2025 року визначалося високим рівнем адаптивності до викликів воєнного часу, що підтверджується позитивною динамікою ключових показників фінансової стабільності. Середньосистемне значення нормативу достатності регулятивного капіталу на рівні близько 17% свідчить про наявність суттєвого запасу міцності, що значно перевищує встановлені регулятором мінімуми. Паралельно з високою капіталізацією спостерігалося якісне поліпшення активів: планомірне очищення балансів від непрацюючих кредитів (NPL) дозволило суттєво знизити тиск на капітал та вивільнити ресурси для подальшого розвитку.

Попри загальний оптимізм, посилення пруденційних вимог змусило окремі фінансові інституції провести ревізію стратегічних планів. Основна увага менеджменту була зосереджена на програмах докапіталізації та приведенні внутрішніх процедур у відповідність до оновлених стандартів нагляду, що є критично важливим для збереження конкурентоспроможності в умовах обмеженого доступу до зовнішнього фондування.

Ключовим етапом реформування галузі у 2024 році стала імплементація нової трикомпонентної структури капіталу, яка набрала чинності 5 серпня 2024 року. Цей крок став фактичним завершенням другого етапу гармонізації українського банківського законодавства з нормами Європейського Союзу та вимогами Basel III. Станом на початок 2025 року банківська система України успішно пройшла цей транзитний період, сформувавши надійні буфери капіталу на всіх трьох рівнях. Наявний фінансовий потенціал не лише гарантує стійкість системи до потенційних екзогенних шоків, а й виступає драйвером для активізації кредитної підтримки реального сектору економіки.

Згідно з актуальним законодавством, перехід до європейських стандартів достатності капіталу здійснюється за поетапним графіком, що дозволяє банкам поступово адаптувати свої баланси. Зокрема, було зафіксовано такі етапи підвищення мінімальних вимог: з 5 серпня до кінця 2024 року мінімально допустимий поріг становив 8,5%; з 1 січня до 30 червня 2025 року норматив було підвищено до 9,25%; з 1 липня 2025 року встановлюється фінальне цільове значення на рівні 10% [28].

Такий підхід забезпечує передбачуваність регуляторного середовища та стимулює банки до ефективного управління власними ресурсами, зокрема через капіталізацію прибутків, що ми яскраво бачимо на прикладі стрімкого скорочення непокритого збитку впродовж досліджуваного періоду.

Трансформація структури капітальної бази сприяла суттєвому нарощуванню її найбільш якісного компонента – основного капіталу 1-го рівня. Це забезпечило фінансовим установам можливість ефективно нівелювати вплив ключових категорій банківських ризиків (кредитного, ринкового та операційного). Згідно з офіційними статистичними даними на 1 січня 2026 року,

пруденційні показники банківської системи України демонструють високий рівень стійкості: норматив достатності регулятивного капіталу (Нрк) становить 15,83%, а нормативи достатності капіталу 1-го рівня (Нк1) та основного капіталу 1-го рівня (Нок1) зафіксовані на позначці 15,54%. Важливо констатувати, що на початок 2026 року переважна більшість банківських установ не лише відповідає встановленим вимогам, а й має значний запас капіталу понад встановлені мінімуми, що свідчить про надійність сектору.

Узагальнення даних таблиці 2.2 дозволяє виявити критично важливу тенденцію щодо динаміки власного капіталу: послідовне подолання наслідків минулих кризових періодів через скорочення непокритого збитку. Хоча наявність збитків у структурі пасивів залишається негативним чинником, темпи їхнього скорочення є безпрецедентними. Якщо у 2023 році скорочення склало близько 55,5 млрд грн, то за підсумками 2025 року цей показник поліпшився на вражаючі 73,6 млрд грн або на 49,98%. Таким чином, станом на кінець досліджуваного періоду обсяг непокритого збитку досяг свого історичного мінімуму, що стало прямим результатом здатності банків генерувати чистий прибуток у складних макроекономічних умовах.

Ключовим фактором зміцнення капіталізації всієї банківської індустрії впродовж 2023-2025 років стала аномально висока прибутковість. Особливо ефективним виявився 2025 рік: попри значне податкове навантаження на фінансовий сектор, банки зуміли сформувати достатній ресурс для самокапіталізації. Це дозволило системі підтримувати рівень достатності капіталу, що майже вдвічі перевищує регулятивні вимоги, підтверджуючи значний внутрішній потенціал фінансової міцності.

Попри деструктивний вплив безпекових ризиків та значні операційні втрати, вітчизняний банківський сектор виявив надзвичайну ефективність у мобілізації фінансових ресурсів. Для більш детального розуміння природи цих процесів необхідно проаналізувати динаміку та структурну трансформацію зобов'язань банківських установ України за період 2023-2025 років (таблиця 2.3).

Таблиця 2.3 – Структура зобов'язань банків України за 2023-2025 роки

Складові	2023 тис. грн	Питома вага, %	2024 тис. грн	Питома вага, %	2025 тис. грн	Питома вага, %
1	4	5	6	7	8	9
Кошти, отримані від НБУ	2482725	0,09	1895605	0,06	798227	0,02
Кошти банків	20789577	0,78	15910866	0,52	12080236	0,34
Кошти клієнтів	2435437270	91,95	2822432688	92,62	3291279778	93,05
Фінансові зобов'язання, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	518944	0,02	392841	0,01	298411	0,01
Боргові цінні папери, емітовані банком	88463	0,01	12522	0,01	80397	-
Інші залучені кошти	54337989	2,05	61158438	2,01	75201463	2,13
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	55407118	2,08	47791629	1,56	49527481	1,40
Відстрочені податкові зобов'язання	1446121	0,05	2533321	0,08	2881713	0,08
Резерви за зобов'язаннями	10459227	0,39	12096151	0,4	11940232	0,34
Інші фінансові зобов'язання	40840624	1,54	53674333	1,76	59994108	1,70
Субординований борг	7574957	0,29	7008565	0,23	7328968	0,21
Інші зобов'язання	19318404	0,73	22486988	0,74	25772176	0,73
Всього	2648701417	100	3047393946	100	3537183189	100

Джерело: систематизовано автором на основі [24; 25; 26]

Детальний розгляд результатів, систематизованих у таблиці 2.3, дозволяє стверджувати, що впродовж 2023-2025 років кошти клієнтів залишалися фундаментальним і найбільш масивним компонентом у структурі зобов'язань банківського сектору України. Протягом досліджуваного періоду спостерігалася чітка тенденція до подальшої консолідації депозитної бази, питома вага якої зросла з 91,95% у 2023 році до 92,62% у 2024 році, досягнувши рекордного значення 93,05% станом на початок 2026 року. Така динаміка підтверджує успішну трансформацію моделі фінансування вітчизняних банків, які в умовах воєнного стану переорієнтувалися на внутрішні ресурси роздрібно та корпоративного сегментів як на найбільш стабільне джерело підтримки ліквідності.

Важливою ознакою оздоровлення банківської системи стало радикальне скорочення залежності від екстреної підтримки ліквідності з боку регулятора, що виявилось у зменшенні частки коштів, отриманих від НБУ, з 0,09% до фактично номінальних 0,02%. Цей процес свідчить про повне відновлення автономної платоспроможності фінансових установ та їхню здатність забезпечувати безперебійність розрахунків виключно за рахунок ринкових механізмів залучення капіталу. Поряд із цим, стабільне нарощування абсолютних обсягів депозитів, які за підсумками 2025 року перевищили 3,29 трлн грн, вказує на ефективну монетизацію економіки та поступове повернення коштів у офіційний обіг завдяки високому рівню цифровізації послуг і привабливій дохідності гривневих інструментів.

Висока концентрація зобов'язань саме на клієнтському фондуванні, попри свою надійність, вимагає від банківського менеджменту впровадження складніших моделей управління ризиками та формування значних запасів високоліквідних активів для нейтралізації можливих різких коливань. Постійне зміцнення депозитної бази впродовж 2023-2025 років є прямим доказом результативності державної політики щодо гарантування вкладів та високого рівня довіри з боку населення і бізнесу до національних банківських установ. Така позитивна кон'юнктура створює необхідний ресурсний потенціал для подальшої активізації кредитної підтримки економічного відновлення України, що обумовлює необхідність детальнішого дослідження структури залучених коштів у розрізі основних категорій вкладників у наступній таблиці 2.4.

Аналіз результатів, наведених у таблиці 2.4, дозволяє простежити стійку висхідну траєкторію накопичення клієнтських коштів у банківській системі України впродовж 2023-2025 років. У 2024 році відбулася певна стабілізація темпів зростання на рівні 15,89%, а за підсумками 2025 року позитивна динаміка закріпилася з показником абсолютного приросту у 392173 млн грн (або на 13,89% порівняно з попереднім роком).

Таблиця 2.4 – Динаміка депозитного портфеля банківських установ

України в розрізі юридичних та фізичних осіб за 2023-2025 роки

Показники	Сума, млн. грн			Відхилення (+,-), млн. грн		Темп приросту, %	
	2023 р.	2024 р.	2025 р.	2024 до 2023	2025 до 2024	2024 до 2023	2025 до 2024
Кошти суб'єктів господарювання	1321897	1564201	1807693	+242304	+243492	+18,33	+15,57
Кошти фізичних осіб	1083757	1216619	1406912	+132862	+190293	+12,26	+15,64
Усього кошти клієнтів	2435437	2822432	3291279	+386995	+468847	+15,89	+16,61

Джерело: систематизовано автором на основі [24; 25; 26]

Попри складні макроекономічні умови, спричинені тривалим воєнним станом, безперервне нарощування ресурсної бази свідчить про високий рівень довіри вкладників до фінансових інституцій та ефективність антикризової політики Національного банку України. Характерною особливістю аналізованого періоду є збалансований розвиток обох сегментів ринку: у 2025 році кошти суб'єктів господарювання та фізичних осіб продемонстрували майже ідентичні темпи приросту – 15,57% та 15,64% відповідно, що підтверджує адаптацію бізнес-середовища та населення до нових реалій функціонування економіки.

Зростання обсягів залучених коштів населення безпосередньо корелює з підвищенням рівня номінальних доходів громадян, при цьому банківська система залишається пріоритетним каналом для збереження та примноження заощаджень. Протягом 2024-2025 років домінуючою тенденцією стало активне нарощування саме строкових гривневих депозитів. Це було зумовлено монетарними заходами регулятора, спрямованими на підтримку привабливості національної валюти, що дозволило банкам суттєво поліпшити структуру свого депозитного портфеля за строковістю. Попри поступове зростання популярності державних облігацій як альтернативного інструменту інвестування, традиційні банківські вклади продовжують займати левову частку в портфелі заощаджень домашніх господарств, що створює стабільне підґрунтя для підтримки поточної ліквідності фінансового сектору.

Впродовж досліджуваного періоду 2023-2025 років фундаментальним вектором розвитку ресурсної бази стала дедоларизація пасивів. Спостерігається

стійка перевага гривневих інструментів над вкладками в іноземній валюті, що є прямим результатом послідовної валютної політики та забезпечення стабільності обмінного курсу. Висока дохідність гривневих депозитів порівняно з валютними аналогами стимулювала вкладників до переведення коштів у національну грошову одиницю, що дозволило мінімізувати валютні ризики для банківських балансів. Для детальнішого розуміння валютної структури залучених ресурсів та оцінки темпів приросту в розрізі різних валют доцільно проаналізувати дані таблиці А.1 (додаток А).

Узагальнення аналізу фінансових ресурсів банківської системи України за 2023-2025 роки свідчить про їх стабільне зростання до рекордних 4406778 млн грн на кінець 2025 року. Попри сповільнення темпів приросту з 29,78% у 2024 році до 15,30% у 2025 році, якість ресурсної бази покращилася: у 2025 році темпи росту власного капіталу які склали 25,69% випередили динаміку зобов'язань 16,07%. Це дозволило протягом 2025 року скоротити непокриті збитки на 49,98% та забезпечити рівень достатності капіталу у 15,83% на початок 2026 року. Основним джерелом фондування у 2025 році залишалися кошти клієнтів – 93,05% зобов'язань, за мінімальної частки 0,02% рефінансування НБУ. Успішність дедоларизації у 2025 році підтвердило випереджаюче зростання гривневих депозитів бізнесу у 21,80% та населення у 18,49%, що разом із інвестиціями в державні цінні папери створило надійне підґрунтя для відновлення кредитування та підтримки повоєнної відбудови економіки.

АТ «СЕНС БАНК» розпочав свою діяльність на фінансовому ринку України у 1992 році. Після тривалого періоду функціонування у складі міжнародної холдингової групи фінансова установа здійснила повне переформатування своєї діяльності, у результаті чого було сформовано сучасний вітчизняний бренд «Sense Bank».

Стратегічною віхою розвитку установи став її перехід у державну власність. Відповідно до договору купівлі-продажу від 22 липня 2023 року, єдиним власником 100% акцій системно важливого АТ «СЕНС БАНК» стала Держава Україна в особі Міністерства фінансів України. Це рішення дозволило повністю стабілізувати роботу установи та забезпечити її надійне

функціонування під державним управлінням в умовах воєнного стану.

На сьогодні АТ «СЕНС БАНК» посідає провідні позиції в усіх ключових сегментах ринку та незмінно входить до переліку системно важливих банків України за визначенням Національного банку України. Функціонуючи як універсальна банківська інституція, банк утримує значну частку ринку за обсягом сукупних активів банківської системи та демонструє міцні конкурентні переваги як у роздрібному, так і в корпоративному бізнесі, виступаючи одним із визнаних лідерів у сфері цифровізації банківських послуг.

Фінансова установа є постійним учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, а у 2024 році банк додатково отримав статус уповноваженого банку-агента Фонду. Це надало установі право здійснювати безпосередні виплати гарантованих сум відшкодування вкладникам інших банківських установ, що ліквідуються, підтверджуючи високу операційну надійність та технологічну готовність банку до виконання соціально значущих функцій.

Протягом досліджуваного періоду 2023-2025 років банк суттєво активізував взаємодію з корпоративними клієнтами, а також представниками малого та середнього бізнесу. Особлива увага приділялася розвитку інтеграційних процесів між різними операційними сегментами, зокрема впровадженню комплексних зарплатних проектів та крос-продажам роздрібних продуктів для працівників корпоративного сектору, що дозволило сформувати стабільну пасивну базу та збільшити обсяг транзакційних доходів установи.

Важливим напрямом підвищення ефективності діяльності банку в цей період стало вдосконалення системи дистанційного обслуговування. У 2024 році було здійснено успішне переведення клієнтів на оновлену інноваційну платформу онлайн-банкінгу «Sense Business-Online», яка побудована на базі мікросервісної архітектури та забезпечує повноцінний електронний документообіг разом із автоматизацією зарплатних, депозитних і валютних модулів. Водночас мобільний додаток «Sense SuperApp» об'єднав цифровий банкінг для фізичних осіб та підприємців, дозволяючи ефективно управляти особистими та комерційними рахунками в єдиному цифровому просторі.

Матеріально-технічна база та географічна присутність банку впродовж

аналізованого періоду залишалися високодиверсифікованими. Розгалужена мережа установи охоплює близько 140 відділень, які функціонують у всіх регіонах країни та забезпечують повноцінне покриття ключових населених пунктів України, що гарантує високу доступність якісних банківських послуг для населення та суб'єктів господарювання [29].

Для проведення ґрунтовної оцінки фінансового стану та результативності діяльності АТ «СЕНС БАНК» було здійснено розгорнутий аналіз динаміки, складу та структури його активних операцій. Вивчення активної частини балансу дозволяє визначити пріоритетні напрями розміщення ресурсів банком та оцінити його роль у підтримці реального сектору економіки впродовж 2023-2025 років (таблиця 2.5 та А.2, додаток А).

Таблиця 2.5 – Динаміка активів АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки

Показники	Сума показників на кінець року, тис. грн			Абсолютне відхилення (+, -), тис. грн		Темп приросту (спаду), %	
	2023	2024	2025	2024 до 2023	2025 до 2024	2024 до 2023	2025 до 2024
1	2	3	4	5	6	7	8
Грошові кошти та їх еквіваленти	8829723	9944694	10716904	+1114971	+772210	+12,63	+7,77
Фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	692850	981077	787419	+288227	-193658	+41,6	-19,74
Кошти в інших банках	13495037	13192543	11526142	-302494	-1666401	-2,24	-12,63
Кредити та заборгованість клієнтів	32858585	42576586	52110730	+9718001	+9534144	+29,58	+22,39
Цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	17856555	29549638	31239715	+11693083	+1690077	+65,48	+5,72
Цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю	28426098	21795702	24411464	-6630396	+2615762	-23,33	+12,00
Інвестиції в асоційовані й дочірні компанії	7000	8000	8000	+1000	-	+14,29	-

Кінець таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6	7	8
Інвестиційна нерухомість	1229922	1188923	1165684	-40999	-23239	-3,33	-1,95
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	85	194131	342276	+194046	+148145	+228289,41	+76,31
Відстрочений податковий актив	119870	96656	53037	-23214	-43619	-19,37	-45,13
Основні засоби та нематеріальні активи	3362453	3360295	3882990	-2158	+522695	-0,06	+15,56
Інші фінансові активи	456171	351433	628809	-104738	+277376	-22,96	+78,93
Інші активи	131602	474858	483055	+343256	+8197	+260,83	+1,73
Усього активів	107465951	123714536	137356225	+16248585	+13641689	+15,12	+11,03

Джерело: систематизовано на основі [24; 35; 26]

Дані таблиці 2.5 свідчать про стале нарощування активного потенціалу АТ «СЕНС БАНК», сукупний обсяг якого на кінець 2025 року сягнув 137,4 млрд грн. У 2024 році активи зросли на 15,12%, а у 2025 році – на 11,03%. Основними чинниками розширення балансу стали відновлення кредитної активності та зважена інвестиційна стратегія у сегменті державних цінних паперів. Позитивна траєкторія загального обсягу активів у цей період обумовлена стратегічним переорієнтуванням банку після націоналізації на підтримку державного сектору та реалізацію програм фінансування критично важливих галузей економіки.

Детальний аналіз окремих статей активів демонструє випереджаючі темпи росту кредитного портфеля, який у 2024 році збільшився на 9,7 млрд грн (29,58%), а у 2025 році – ще на 9,5 млрд грн (22,39%). Такий інтенсивний приріст свідчить про активізацію кредитної підтримки бізнесу та населення в умовах стабілізації банківського сектору. Паралельно відбувалася суттєва трансформація портфеля цінних паперів: якщо у 2024 році спостерігався значний стрибок інвестицій за справедливою вартістю на 65,48% (що пояснюється активною участю установи у викупі ОВДП), то у 2025 році ця динаміка стабілізувалася на рівні 5,72%, що дозволило банку забезпечити стабільне джерело процентного доходу при низькому рівні ризику.

Аналіз структурної побудови активів (таблиця А.2, додаток А) висвітлює якісні зміни у бізнес-моделі банку протягом 2023-2025 років. Питома вага

кредитів та заборгованості клієнтів планомірно зростала: з 30,58% у 2023 році до 37,94% у 2025 році, що вказує на посилення ролі класичного банківського посередництва. Натомість частка коштів в інших банках скоротилася з 12,56% до 8,39%, що свідчить про більш ефективний перерозподіл ліквідності на користь більш дохідних інструментів [30]. Сукупна частка цінних паперів (за обома категоріями обліку) на кінець 2025 року склала 40,51%, що разом із кредитним портфелем формує надійне ядро активних операцій банку, забезпечуючи баланс між надійністю та прибутковістю.

Позиції ліквідності зміцнювалися через приріст грошових коштів та їх еквівалентів у 2024 році – на 12,63%, та у 2025 році – на 7,77%, що гарантує своєчасне виконання зобов'язань перед вкладниками. Окремо слід відзначити зростання вартості основних засобів на 15,56% у 2025 році (до 3,88 млрд грн), що пов'язано з модернізацією ІТ-інфраструктури та матеріально-технічної бази після набуття банком статусу державного. Сформована структура активів демонструє оптимальний розподіл ресурсів, де домінування кредитного та інвестиційного портфелів дозволяє установі ефективно підтримувати економічне відновлення країни.

Наступним етапом дослідження фінансового стану банку є аналіз складу та динаміки його пасивів за 2023-2025 роки (таблиця 2.6).

Таблиця 2.6 – Динаміка пасивів АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки

Статті пасивів	Сума показників на кінець року, тис. грн			Абсолютне відхилення, тис. грн		Темп приросту (спаду), %	
	2023	2024	2025	2024 до 2023	2025 до 2024	2024 до 2023	2025 до 2024
1	2	3	4	5	6	7	8
Зобов'язання							
Кошти банків	24577	35503	31801	+10926	-3702	+44,46	-10,43
Кошти клієнтів	95143899	107962603	118067595	+12818704	+10104992	+13,47	+9,36
Фінансові зобов'язання, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	265	756	429	+491	-327	+185,28	-43,20
Інші залучені кошти	6771	662827	2492276	+656056	+1829449	+9689,2	+276,01

Кінець таблиці 2.6

1	2	3	4	5	6	7	8
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	839361	1568043	300	+728682	-1567743	+86,81	-99,98
Резерв за зобов'язаннями	433124	587321	484099	+154197	-103222	+35,6	-17,58
Інші фінансові зобов'язання	937396	692535	859681	-244861	+167146	-26,12	+24,14
Інші зобов'язання	994136	1313403	1278102	+319267	-35301	+32,12	-2,69
Усього зобов'язань	98379530	112822991	123214283	+14443461	+10391292	+14,68	+9,21
Власний капітал							
Статутний капітал	28726248	28726248	28726248	-	-	-	-
Емісійні різниці	2367571	2367571	2367571	-	-	-	-
Резервні та інші фонди банку	1868398	1868398	1868398	-	-	-	-
Резерви переоцінки	612092	655465	690829	+43373	+35364	+7,09	+5,40
Непокритий збиток	-24487888	-22726136	-19511104	-1761752	+3215032	-7,19	-14,15
Власний капітал	9086421	10891546	14141942	+1805125	+3250396	+19,87	+29,84
Усього зобов'язання та власний капітал	107465951	123714536	137356225	+16248586	+13641689	+15,12	+11,03

Джерело: систематизовано на основі [24; 25; 26]

Дослідження джерел формування ресурсів АТ «СЕНС БАНК», результати якого представлені у таблиці 2.6, свідчить про стабільне розширення його ресурсної бази. У 2024 році сукупні пасиви зросли на 15,12%, а у 2025 році динаміка збереглася на рівні 11,03%, що дозволило банку акумулювати понад 137,3 млрд грн. Основним джерелом фондування залишаються кошти клієнтів, обсяг яких станом на кінець 2025 року сягнув 118 млрд грн. Послідовний приріст депозитного портфеля у 2024 році на 13,47% та у 2025 році на 9,36% є чітким індикатором високої довіри вкладників до фінансової установи після її переходу в державну власність.

Важливою аналітичною ознакою досліджуваного періоду є поступова зміна структури пасивів на користь власного капіталу. Його питома вага зросла з 8,45% у 2023 році до 10,30% у 2025 році. Така трансформація свідчить про зміцнення фінансової автономності банку та його здатності протистояти екзогенним шокам. Найбільш позитивним фактором став стрімкий темп приросту власного капіталу у 2025 році – на 29,84% (або на 3,25 млрд грн), що зумовлено передусім ефективною прибутковою діяльністю та планомірним скороченням непокритого збитку. Зокрема, обсяг накопичених збитків минулих років зменшився на 14,15% лише за останній рік, що підтверджує вихід банку на

траєкторію сталого фінансового оздоровлення.

Варто відзначити мінімізацію залежності банку від зовнішнього рефінансування та залучених коштів від регулятора, що в сукупності з нарощуванням стабільних клієнтських пасивів формує надійний фундамент для подальшого розвитку активних операцій. Для комплексного розуміння факторів, що забезпечили таку позитивну динаміку капіталізації, необхідно провести ґрунтовний аналіз доходів та витрат АТ «СЕНС БАНК» за аналізований період (таблиця 2.7).

Таблиця 2.7 – Динаміка доходів, витрат та фінансового результату АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки

Показник	Сума показників на кінець року, тис. грн			Абсолютне відхилення, тис. грн		Темп приросту (спаду), %	
	2023	2024	2025	2024 до 2023	2025 до 2024	2024 до 2023	2025 до 2024
1	2	3	4	5	6	7	8
Доходи							
Процентні доходи	11118411	14664508	16471227	+3546097	+1806719	+31,89	+12,32
Процентні витрати (-)	5643882	7343611	8499513	+1699729	+1155902	+30,12	+15,74
Чистий процентний дохід/(Чисті процентні витрати)	5474529	7320896	7971714	+1846367	+650818	+33,73	+8,89
Комісійні доходи	2344761	4525001	4584567	+2180240	+59566	+92,98	+1,32
Комісійні витрати	2347665	2359055	2363576	+11390	+4521	+0,49	+0,19
Чистий комісійний дохід	2344761	2165946	2220991	-178815	+55045	-7,63	+2,54
Торговий результат	1482726	913503	781949	-569223	-131554	-38,39	-14,40
Інші операційні доходи	1743685	474578	459108	-1269107	-15470	-72,78	-3,26
Інші доходи	2250118	188509	411457	-2061609	+222948	-91,62	+118,27
Всього доходів	13295819	11063432	11845217	-2232387	+781785	-16,79	+7,07
Витрати							
Відрахування до резервів	2484561	116453	518856	-2368108	+402403	-95,31	+345,55
Адміністративні та інші операційні витрати	6911684	7209409	8 051 535	+297725	+842126	+4,31	+11,68
Всього витрати	9396244	7325862	8570391	-2070382	+1244529	-22,03	+16,99

Кінець таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6	7	8
Фінансові результати							
Прибуток/(збиток) до оподаткування	3899574	3737570	3274826	-162004	-462744	-4,15	-12,38
Витрати на податок на прибуток	1195204	1975818	59795	+780614	-1916023	+65,31	-96,97
Чистий прибуток/(збиток)	2704370	1761752	3215031	-942618	+1453279	-34,86	+82,49

Джерело: систематизовано автором на основі [24; 25; 26]

Результати аналізу доходів та витрат АТ «СЕНС БАНК», наведені у таблиці 2.7, свідчать про впевнену стабілізацію фінансової результативності та перехід установи до стабільного зростання прибутку впродовж 2023-2025 років. Особливо прибутковим став 2025 рік, коли чистий прибуток установи сягнув рекордних 3215031 тис. грн, продемонструвавши зростання на 82,49% порівняно з попереднім роком (рисунок 2.2).

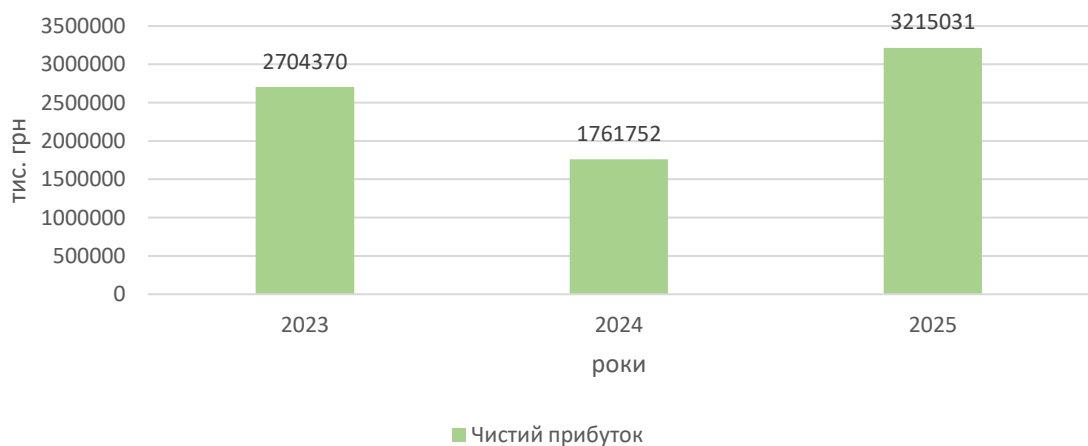

Рисунок 2.2 – Динаміка чистого прибутку АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки

Джерело: систематизовано автором на основі [24; 25; 26]

Така позитивна трансформація зумовлена насамперед зміцненням чистого процентного доходу, який у 2025 році зріс на 8,89% і склав близько 7,97 млрд грн. Попри певне сповільнення темпів приросту комісійних доходів у останній рік, банку вдалося оптимізувати структуру операційних витрат та забезпечити високу якість кредитного портфеля, що відобразилося у стабілізації відрахувань до резервів під ризику.

Комплексна оцінка доходів та витрат підтверджує успішну адаптацію

бізнес-моделі банку до макроекономічної нестабільності. Здатність фінансової установи генерувати позитивний результат в умовах підвищених адміністративних витрат та воєнних ризиків свідчить про високу якість ризик-менеджменту. Синергія зростання чистого комісійного доходу на 2,54% у 2025 р. та консервативної політики формування резервів створює надійний фундамент для довгострокової стійкості банку. Нарощування капітальної бази на тлі прибуткової діяльності підвищує стресостійкість АТ «СЕНС БАНК», підтверджуючи його здатність ефективно виконувати роль фінансового посередника та підтримувати відновлення національної економіки.

Комплексне дослідження фінансово-господарської діяльності АТ «СЕНС БАНК» за період 2023-2025 років дозволяє зробити висновок про успішну трансформацію фінансової установи та її стабілізацію після переходу у державну власність у липні 2023 року. Набуття статусу державного банку та підтвердження статусу системно важливого інституту стали стимулами відновлення довіри клієнтів, що відобразилося у стійкому нарощуванні ресурсної бази до 137,4 млрд грн. Визначальною ознакою аналізованого періоду є перехід від антикризового управління до стратегії активного розвитку, що проявилось у зміцненні кредитного портфеля, частка якого в активах зросла до 37,94%, та збалансованому інвестуванні у державні цінні папери. Позитивна динаміка пасивів, де понад 93% складають кошти клієнтів, у поєднанні з випереджаючими темпами капіталізації, сформувала високу стресостійкість установи до макроекономічних викликів. Особливим роком фінансового розквіту став 2025 рік, за підсумками якого чистий прибуток банку зріс на 82,49%, досягнувши 3,2 млрд грн. Така результативність на тлі планомірного скорочення непокритих збитків минулих років підтверджує ефективність обраної бізнес-моделі, високу якість ризик-менеджменту та вагому роль банку як надійного фінансового посередника у процесі відновлення національної економіки.

2.2 Аналіз фінансових ресурсів АТ «СЕНС БАНК» та напрями підвищення

ефективності їх формування

В сучасних надзвичайно складних умовах функціонування банківського сектору України, що зумовлені тривалим воєнним станом та макроекономічною нестабільністю, стратегія формування ресурсної бази системно важливих банків набуває особливого значення. АТ «СЕНС БАНК», пройшовши етап націоналізації у липні 2023 року, реалізує виважену політику акумуляції фінансових ресурсів, спрямовану на оптимізацію структури капіталу та забезпечення безперебійної ліквідності. Статус державного банку дозволив установі не лише стабілізувати пасивну базу, а й зміцнити довіру з боку всіх категорій вкладників, що є критичним фактором для підтримання стійкості всієї національної платіжної інфраструктури в умовах підвищених воєнних ризиків.

Актуальність дослідження механізмів формування ресурсів АТ «СЕНС БАНК» підсилюється його стратегічною роллю у фінансуванні відновлення економіки. Маючи статус універсальної фінансової установи, банк активно інтегрується у державні програми підтримки малого та середнього підприємництва, надає кредитну підтримку для забезпечення енергетичної незалежності та активно розвиває цифрову платформу «Sense SuperApp». Ефективне управління ресурсною базою безпосередньо пов'язане зі здатністю банку поглинати можливі збитки та підтримувати високі стандарти капіталізації, що відповідають вимогам Basel III та нормативам Національного банку України.

За результатами комплексного аналізу динаміки фінансових ресурсів АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки було зафіксовано впевнений їх приріст: у 2024 році порівняно з 2023 роком їх величина збільшилася на 16248586 тис. грн або на 15,12%, а у 2025 році спостерігалось подальше збільшення їхнього обсягу на 13641689 тис. грн або на 11,03%. Така динаміка свідчить про успішне завершення перехідного періоду після зміни власника та формування стабільного підґрунтя для розширення активних операцій. Ключовим драйвером зростання пасивів залишаються зобов'язання, які у 2025 році збільшилися на 9,21%, досягнувши 123,2 млрд грн.

Основним компонентом зобов'язань виступають кошти клієнтів, обсяг яких за досліджуваний трирічний період зріс з 95,1 млрд грн до понад 118 млрд грн. Позитивна динаміка залучення клієнтського фондування, яке у 2024 році зросло на 13,47%, а у 2025 році – на 9,36%, є надзвичайно позитивною ознакою, оскільки підтверджує переорієнтацію банку на стабільні внутрішні джерела ресурсів за фактичної відсутності потреби у дорогому рефінансуванні від НБУ. Особливої уваги заслуговує послідовне зміцнення власного капіталу банку, який у 2025 році продемонстрував випереджаючі темпи росту на рівні 29,84%, що дозволило підвищити рівень фінансової автономії установи до 10,30%.

Стабільність капітальної бази АТ «СЕНС БАНК» забезпечується переважно за рахунок внутрішньої капіталізації рекордних прибутків. У 2025 році чистий прибуток банку сягнув 3,2 млрд грн, що стало ключовим фактором скорочення непокритого збитку минулих років на 14,15%. При цьому статутний капітал установи залишався незмінним на рівні 28,7 млрд грн, що вказує на здатність банку підтримувати пруденційні нормативи виключно за рахунок ефективної операційної діяльності та прибутковості без залучення додаткових внесків з боку держави. Це свідчить про високу якість менеджменту та обґрунтовану стратегію реінвестування отриманих результатів.

Додатковий аналіз структурних трансформацій виявив оптимальний баланс між залученими та власними коштами, що забезпечує банку необхідну гнучкість в умовах макроекономічної нестабільності. Домінування клієнтських депозитів у структурі зобов'язань у поєднанні з активною діджиталізацією бізнес-процесів через систему «Sense Business-Online» дозволяє установі мінімізувати вартість фондування та максимізувати комісійний дохід. Сформована модель формування ресурсів створює потужний буфер для нівелювання ризиків ліквідності та забезпечує повну відповідність оновленим вимогам регулятора щодо структури капіталу 1-го рівня, що є фундаментом для подальшого сталого розвитку банку у довгостроковій перспективі.

Проведемо ґрунтовний структурний аналіз фінансових ресурсів АТ «СЕНС БАНК» за період 2023-2025 років (таблиця 2.8).

Таблиця 2.8 – Структура фінансових ресурсів АТ «СЕНС БАНК» за 2023-

2025 роки

Статті пасиву	Питома вага, %			Зміна питомої ваги, п. п	
	2023	2024	2025	2024 до 2023	2025 до 2024
Власний капітал					
1. Статутний капітал	26,73	23,22	20,91	-3,51	-2,31
2. Емісійні різниці	2,20	1,91	1,72	-0,29	-0,19
3. Резервні та інші фонди банку	1,74	1,51	1,36	-0,23	-0,15
4. Резерви переоцінки	0,57	0,53	0,50	-0,04	-0,03
5. Нерозподілений прибуток	-22,79	-18,37	-14,20	+4,42	+4,17
6. Власний капітал	8,46	8,80	10,30	+0,35	+1,49
Зобов'язання					
7. Кошти клієнтів	88,53	87,27	85,96	-1,27	-1,31
8. Фінансові зобов'язання, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	-	-	-	-	-
9. Інші залучені кошти	0,01	0,54	1,81	+0,53	+1,28
10. Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	0,78	1,27	-	+0,49	-1,27
11. Резерви під зобов'язання	0,40	0,47	0,35	+0,07	-0,12
12. Інші фінансові зобов'язання	0,87	0,56	0,63	-0,31	+0,07
13. Інші зобов'язання	0,93	1,06	0,93	+0,14	-0,13
14. Усього зобов'язань	91,54	91,20	89,70	-0,35	-1,49
Усього зобов'язання та власний капітал (р. 10 + р.16)	100	100	100	-	-

Джерело: систематизовано на основі [24; 25; 26]

Результати вертикального аналізу свідчать, що протягом усього досліджуваного інтервалу домінуючу позицію в ресурсній базі установи займали залучені кошти. Їхня питома вага становила 91,54% у 2023 році, дещо знизилася до 91,20% у 2024 році та продовжила тенденцію до скорочення, сягнувши позначки 89,70% за підсумками 2025 року. Паралельно спостерігалось поступове зміцнення капітальної бази: частка власного капіталу в загальній структурі пасивів зростає з 8,46% у 2023 році до 10,30% станом на початок 2026 року. Збільшення питомої ваги власних коштів на 1,49 п. п. протягом останнього року є вагомим позитивним індикатором підвищення фінансової незалежності банку та зміцнення його спроможності протистояти зовнішнім викликам.

Структурний аналіз компонентів власного капіталу банку виявив суттєві трансформації у співвідношенні його основних складових. Питома вага статутного капіталу демонструвала стійку тенденцію до зниження: з 26,73% у

2023 році до 20,91% у 2025 році, що на 5,82 п. п. менше порівняно з початком аналізованого періоду. Водночас найбільш динамічним та значущим фактором якісного покращення структури капіталу стало скорочення негативного впливу непокритого збитку. Його частка у структурі пасивів послідовно зменшувалася з 22,79% у 2023 році до 14,20% у 2025 році. Це підтверджує винятково ефективну операційну діяльність банку після його націоналізації: здатність установи генерувати стабільний чистий прибуток дозволила суттєво нівелювати накопичений дефіцит ресурсів та зміцнити фінансове підґрунтя для подальшого розвитку.

В умовах воєнного стану мобілізація достатнього обсягу стабільних пасивів набуває для АТ «СЕНС БАНК» стратегічного значення, оскільки забезпечує безперервність розрахункових операцій та підтримання необхідного рівня ліквідності. У цьому контексті особливої важливості набуває оптимізація структури зобов'язань, які формують основу ресурсної бази установи. Ефективне управління залученими коштами дозволяє банку не лише забезпечувати поточні потреби у фінансуванні активних операцій, а й створювати необхідний потенціал для активізації кредитної підтримки реального сектору економіки та реалізації державних програм відновлення країни.

Аналіз внутрішньої структури зобов'язань підтвердив абсолютне домінування клієнтських коштів у формуванні фінансової бази установи. Питома вага коштів клієнтів у загальному обсязі ресурсів становила 88,53% у 2023 році та, попри незначні структурні коливання у 2024-2025 роках, залишилася на високому рівні – 85,96%. Такий стан свідчить про високу лояльність вкладників та ефективність депозитної політики банку як системно важливої державної установи. Важливою особливістю 2025 року стало зростання частки інших залучених коштів до 1,81%, що вказує на певну диверсифікацію джерел фондування та розширення інструментарію мобілізації капіталу.

Сформована модель фінансування АТ «СЕНС БАНК» є збалансованою, оскільки поєднує переваги стабільного депозитного фондування з активною капіталізацією отриманих прибутків. Висока концентрація ресурсів у формі клієнтських депозитів свідчить про конкурентоспроможність банківських

продуктів та успішну адаптацію до умов ринку. При цьому планомірне зростання частки власного капіталу понад рівень 10% створює необхідний буфер для покриття потенційних ризиків та забезпечує повну відповідність пруденційним вимогам регулятора, що гарантує стабільний розвиток банку в умовах довгострокової макроекономічної нестабільності.

Проаналізуємо динаміку депозитного портфеля АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки в розрізі фізичних та юридичних осіб (таблиця 2.9).

Таблиця 2.9 – Динаміка депозитного портфеля в розрізі юридичних та фізичних осіб АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки

Показники	Сума показників на кінець року, тис. грн			Відхилення (+,-), тис. грн		Темп приросту, %	
	2023	2024	2025	2024 до 2023	2025 до 2024	2024 до 2023	2025 до 2024
Кошти суб'єктів господарювання та небанківських фінансових установ	47342788	60681642	69895172	+13338854	+9213530	+28,18	+15,18
Кошти фізичних осіб	47797518	47277044	48166628	-520474	+889584	-1,09	+1,88
Усього кошти клієнтів	95140306	107958686	118061800	+12818380	+10103114	+13,47	+9,36

Джерело: систематизовано автором на основі [25; 26; 27]

Результати проведеного дослідження, представлені у таблиці 2.9, свідчать про стале та послідовне розширення клієнтської бази банку впродовж аналізованого періоду. Зокрема, у 2024 році порівняно з попереднім періодом загальний обсяг коштів клієнтів зріс на 12818380 тис. грн або на 13,47%, а у 2025 році позитивна тенденція збереглася із приростом на 10103114 тис. грн або на 9,36%. Попри макроекономічну нестабільність, такий приплив ресурсів підтверджує високий рівень довіри вкладників до фінансової установи після її переходу у державну власність та стабілізацію операційної діяльності банку.

Основним чинником зростання депозитного портфеля виступив

корпоративний сегмент. Кошти суб'єктів господарювання та небанківських фінансових установ демонстрували найбільш інтенсивну динаміку: у 2024 році їхній обсяг збільшився на 13338854 тис. грн або на 28,18%, а у 2025 році приріст склав ще 9213530 тис. грн або на 15,18%. Це свідчить про активну роботу банку з юридичними особами та успішне впровадження нових інструментів обслуговування бізнесу. Варто зауважити, що кошти бізнесу посіли домінуючу позицію в структурі клієнтських ресурсів: станом на кінець 2025 року їхня частка сягнула 59,2%, що підкреслює стратегічну орієнтацію установи на підтримку корпоративного сектору.

Динаміка коштів фізичних осіб у досліджуваний період характеризувалася певною мінливістю. У 2024 році спостерігалось незначне коливання обсягу вкладів населення у бік зменшення на 520474 тис. грн або на 1,09%, що було зумовлено адаптаційними процесами у роздрібному сегменті. Проте вже за підсумками 2025 року банк продемонстрував відновлення позицій – кошти фізичних осіб зросли на 889584 тис. грн або на 1,88%, досягнувши 48,1 млрд грн. Така траєкторія підтверджує ефективність оновленої депозитної політики для населення та здатність банку утримувати роздрібних клієнтів завдяки розвитку цифрових сервісів. Збалансоване поєднання стабільного корпоративного фондування та відновлення довіри приватних вкладників формує надійну ресурсну базу для подальшого розвитку банку.

Проаналізуємо динаміку та структуру депозитного портфеля АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки в розрізі депозитів на вимогу та строкових коштів (таблиці 2.10 та А.4, додаток А).

Аналіз даних таблиці 2.10 дозволяє констатувати суттєву зміну пріоритетів вкладників щодо строковості розміщення ресурсів протягом досліджуваного періоду. Характерною рисою розвитку депозитної бази банку стало домінування та випереджаюче зростання коштів на вимогу. Їхня частка в загальному обсязі клієнтського портфеля послідовно збільшувалася: з 56,4% у 2023 році до 66,2% у 2024 році, сягнувши на кінець 2025 року позначки 70,1%. В абсолютному вимірі обсяг коштів на вимогу продемонстрував стійку висхідну динаміку, збільшившись на 33,2% у 2024 році та ще на 15,80% у 2025 році.

Таблиця 2.10 – Динаміка коштів клієнтів АТ «СЕНС БАНК» в розрізі депозитів до запитання та строкових за 2023-2025 роки

Показники	Сума на кінець року, тис. грн			Відхилення (+,-), тис. грн		Темпи приросту, %	
	2023	2024	2025	2024 до 2023	2025 до 2024	2024 до 2023	2025 до 2024
1	2	3	4	5	6	7	8
Кошти клієнтів, у тому числі:	95140306	107958686	118061800	+12818380	+10103114	+13,47	+9,36
на вимогу	53662337	71480747	82774968	+17818410	-71480747	+33,2	+15,80
строкові	41477969	36477939	35286832	-5000030	-36477939	-12,05	-3,27
Кошти суб'єктів господарювання та небанківських фінансових установ, у тому числі:	47342788	60681642	69895172	+13338854	+9213530	+28,18	+15,18
на вимогу	39224863	53389946	62410341	+14165083	+9020395	+36,11	+16,90
строкові	8117925	7291696	7484831	-826229	+193135	-10,18	+2,65
Кошти фізичних осіб, у тому числі:	47797518	47277044	48166628	-520474	+889584	-1,09	+1,88
на вимогу	14437474	18090801	20364627	+3653327	+2273826	+25,3	+12,57
строкові	33360044	29186243	27802001	-4173801	-1384242	-12,51	-4,74

Джерело: систематизовано на основі [24; 25; 26]

Водночас строкові депозити характеризувалися протилежною тенденцією – їхній обсяг скорочувався впродовж усього періоду (на 12,05% у 2024 році та на 3,27% у 2025 році), що відображає прагнення клієнтів зберігати максимальний доступ до власних коштів в умовах підвищеної невизначеності.

Аналогічні структурні зрушення спостерігаються в розрізі обох основних категорій клієнтів. У сегменті суб'єктів господарювання кошти на вимогу зросли на 36,11% у 2024 році та на 16,90% у 2025 році, тоді як строкові ресурси бізнесу продемонстрували відновлення лише наприкінці періоду, відбувся приріст на 2,65% у 2025 році після спаду в попередньому році. Щодо коштів фізичних осіб, то найбільший приріст також зафіксовано за рахунками на вимогу, обсяг яких за два роки збільшився з 14,4 млрд грн до 20,3 млрд грн. При цьому строкові вклади населення продовжували поступово скорочуватися, що свідчить про зміщення

акцентів роздрібних клієнтів у бік поточних рахунків та цифрових сервісів миттєвого доступу.

На основі проведеного аналізу залучених коштів АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки можна зробити висновок, що банк успішно забезпечує приплив клієнтських ресурсів, незважаючи на воєнний стан. Загальне зростання депозитної бази на 13,47% у 2024 році та на 9,36% у 2025 році підтверджує стійкість позицій банку як державної установи та високу лояльність клієнтів. Особливо показовою є динаміка корпоративного сектору, приріст якого забезпечив основний обсяг ліквідності фінансової установи.

Структурний аналіз залучених коштів клієнтів свідчить про формування гнучкої моделі фондування, де домінуюча роль коштів на вимогу, 70,1% у 2025 році, забезпечує банку значний обсяг дешевих ресурсів, проте вимагає від менеджменту високої ефективності в управлінні миттєвою ліквідністю. Хоча частка строкових депозитів знизилася, наявна структура портфеля дозволяє банку підтримувати оптимальний баланс між вартістю залучення коштів та їхньою оборотністю. Така структура пасивів у поєднанні з диверсифікацією за категоріями вкладників мінімізує ризики концентрації та створює умови для подальшого фінансування економічних потреб держави.

Завершуючи дослідження ресурсної бази, проаналізуємо динаміку сукупного обсягу власного капіталу АТ «СЕНС БАНК» (таблиця 2.6). Протягом 2023-2025 років спостерігається стабільне зміцнення капіталізації установи: показник приросту склав 19,87% у 2024 році та 29,84% у 2025 році. Фундаментальним чинником такого зростання стало нарощування нерозподіленого прибутку (шляхом послідовного скорочення непокритого збитку), що є прямим результатом виходу банку на траєкторію сталої прибуткової діяльності. При цьому статутний капітал банку залишався незмінним у розмірі 28726248 тис. грн, що підкреслює високу здатність фінансової установи до саморозвитку та зміцнення капітальної бази без залучення додаткової фінансової підтримки з боку акціонера.

Також проведемо аналіз структури власного капіталу АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки (таблиця 2.11).

Таблиця 2.11 – Структура власного капіталу АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки

Статті власного капіталу	Питома вага, %			Зміна питомої ваги, п. п.	
	2023	2024	2025	2024 до 2023	2025 до 2024
Статутний капітал	316,14	263,75	203,13	-52,40	-60,62
Емісійні різниці	26,06	21,74	16,74	-4,32	-5,00
Резервні та інші фонди банку	20,56	17,15	13,21	-3,41	-3,94
Резерви переоцінки	6,74	6,02	4,88	-0,72	-1,13
Непокритий збиток	-269,50	-208,66	-137,97	+60,84	+70,69
Власний капітал	100	100	100	-	-

Джерело: систематизовано автором на основі [24; 25; 26]

Результати структурного аналізу свідчать про наявність специфічних диспропорцій, що зумовлені складним історичним періодом функціонування установи до її націоналізації. Зокрема, у 2023 році найбільшу питому вагу у структурі власного капіталу займав статутний капітал – 316,14%, що значно перевищувало загальну величину капіталу через наявність суттєвого накопиченого непокритого збитку, що складав 269,50%. Проте протягом 2024-2025 років спостерігалася стійка тенденція до вирівнювання структури: частка статутного капіталу поступово знизилася до 203,13%, а від’ємна питова вага збитку скоротилася до 137,97%. Такі зміни на 131,53 п. п. за два роки підтверджують ефективність процесів самокапіталізації банку за рахунок отриманих прибутків.

Головною метою банку у сфері управління капіталом залишається неухильне дотримання вимог Національного банку України та забезпечення здатності установи функціонувати на безперервній основі. Незважаючи на складну структуру власного капіталу, протягом 2023-2025 років АТ «СЕНС БАНК» демонстрував здатність підтримувати ключові регулятивні показники та буфери капіталу в межах встановлених регулятором нормативів. Це стало можливим завдяки зміні фокуса на внутрішню ефективність та активне використання чистого прибутку для покриття дефіциту капіталу, що виник у попередні збиткові періоди.

За результатами комплексного аналізу фінансових ресурсів АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки встановлено, що установа виявила високу адаптивність та стійкість у надзвичайних макроекономічних умовах. Загальний обсяг фінансових ресурсів банку демонстрував впевнений приріст: на 15,12% у 2024 році та на 11,03% у 2025 році. Така динаміка підтверджує надійність позицій банку як державної установи та високий рівень довіри з боку клієнтів. Особливо позитивним є формування ресурсної бази переважно за рахунок стабільних коштів клієнтів (понад 85% у структурі пасивів на кінець 2025 року), що мінімізує залежність від зовнішніх джерел фінансування.

Важливим аспектом дослідження залучених ресурсів є аналіз валютної структури депозитного портфеля установи (таблиця А.5, додаток А), який свідчить про стійку тенденцію до дедоларизації пасивів АТ «СЕНС БАНК» протягом 2023-2025 років. Сукупний обсяг коштів клієнтів у національній валюті демонстрував випереджаючі темпи зростання, збільшившись на 18,28% у 2024 році та на 12,64% у 2025 році, тоді як приріст ресурсів в іноземній валюті був значно помірнішим і склав 4,80% та 2,68% відповідно. Головним чинником такої позитивної динаміки стало активне накопичення національної валюти суб'єктами господарювання, обсяг якої у 2024 році зріс на 29,23%, а у 2025 році – ще на 16,68%. У сегменті фізичних осіб після незначного коливання у бік зменшення в 2024 році, вже у 2025 році зафіксовано відновлення, тому гривневі вклади населення зросли на 3,46%, а валютні – на 0,49%. Переважаюче зростання залишків у національній грошовій одиниці мінімізує залежність банку від курсових коливань та підтверджує ефективність його процентної політики.

Підсумковий структурний аналіз підтвердив якісну трансформацію власного капіталу – послідовне скорочення питомої ваги непокритого збитку на 131,53 п. п. протягом всього аналізованого періоду є ключовим індикатором фінансового оздоровлення. Здатність банку генерувати чистий прибуток у 2025 році (який зріс на 82,49%) дозволила не лише нівелювати негативний вплив минулих років, а й створити потужний внутрішній буфер для покриття потенційних ризиків. Таким чином, сформована модель формування фінансових ресурсів АТ «СЕНС БАНК» характеризується збалансованістю, високою

автономністю та стійким потенціалом для подальшої активізації кредитної підтримки національної економіки.

Структурний аналіз залучених ресурсів АТ «СЕНС БАНК» за ознакою строковості виявив суттєві розбіжності між поведінкою роздрібних та корпоративних клієнтів, що визначає майбутні напрями оптимізації ресурсної бази. У сегменті коштів фізичних осіб спостерігається позитивна для банку тенденція, де обсяг строкових депозитів стабільно перевищує кошти на вимогу протягом усього досліджуваного періоду. Зокрема, у 2025 році строкові вклади становили 57,72% від загального обсягу роздрібного портфеля. Таке співвідношення свідчить про ефективну роботу менеджменту банку з приватними вкладниками через розвиток лінійки строкових продуктів, зокрема за рахунок залучення коштів на класичний депозит «Прибутковий» із ставкою до 13,00% річних та короткостроковий вклад «Швидкий» (таблиця А.6, додаток А). Це дозволяє фінансовій установі формувати найбільш стійку та прогнозовану частину пасивів в умовах дії воєнних ризиків, тоді як мобільні сервіси на вимогу, такі як рахунок «Збірка» у Sense SuperApp, забезпечують стабільний приплив високоліквідних поточних ресурсів.

Протилежна та менш сприятлива для структурної стабільності ситуація характерна для сегмента суб'єктів господарювання. Обсяг строкових депозитів юридичних осіб є незначним порівняно з коштами на поточних та розподільчих рахунках. Проведений розрахунок показав, що питома вага строкових ресурсів у загальній сумі коштів юридичних осіб послідовно скорочувалася: якщо у 2023 році вона становила 17,15%, то у 2024 році знизилася до 12,02%, а у 2025 році досягла критично низького рівня – 10,71%. Наявний інструментарій банку для корпоративного сектору, що містить гнучкий рахунок «Бізнес-сейф» із відсотковою ставкою до 3,5% річних та класичний депозит «Оперативний» із ставкою до 8,5% річних, у сучасних умовах стимулює підприємства зберігати кошти у формі миттєвої ліквідності (таблиця А.7, додаток А). Така висока концентрація залишків на поточних рахунках бізнесу зумовлена прагненням підприємств підтримувати максимальну платоспроможність в умовах війни, проте для банку це створює додаткові ризики миттєвої ліквідності та обмежує

можливості довгострокового кредитування.

Системна оптимізація діяльності банку вимагає розробки чітких стратегічних орієнтирів, спрямованих на стимулювання суб'єктів господарювання до розміщення саме строкових вкладів. Загальний комплекс пропозицій щодо покращення депозитної політики АТ «СЕНС БАНК» у корпоративному сегменті в умовах макроекономічної нестабільності та воєнних ризиків доцільно систематизувати у таблиці А.9 (додаток А).

На основі проведеного дослідження структури пасивів установи менеджменту АТ «СЕНС БАНК» доцільно зосередити увагу на нарощуванні обсягів строкових коштів юридичних осіб за рахунок залучення коштів із рахунків на вимогу до строкових депозитів. З метою виправлення цієї диспропорції та підвищення стабільності ресурсної бази пропонується розширити лінійку депозитних продуктів для юридичних осіб, спираючись на успішні інструменти міжнародної практики, адаптовані до воєнних ризиків (таблиця А.8, додаток А). Зокрема, обґрунтовано необхідність впровадження таких продуктів, як «Оперативний-Прогресивний» із покроковим зростанням відсоткової ставки за кожен наступний місяць утримання коштів, а також іменних строкових депозитних сертифікатів «Бізнес-Сертифікат» терміном від 3 до 6 місяців, які підприємство може реалізувати на вторинному ринку у разі гострої потреби в ліквідності без вилучення ресурсів з балансу банку. Додатковим інструментом оптимізації має стати цільовий депозит «Партнерський капітал», який передбачає синергію розміщення строкових ресурсів бізнесу із пільговим розрахунково-касовим обслуговуванням або зниженням ставок за майбутніми кредитами.

Впровадження зазначених заходів дозволить збалансувати структуру залучених ресурсів та забезпечить фінансову стійкість установи у довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ

У сучасному фінансовому середовищі, що характеризується макроекономічною нестабільністю та загостренням конкуренції, побудова раціональної стратегії формування фінансових ресурсів є основою ліквідності та стабільності банківських установ. На основі аналізу наукових парадигм у роботі сформульовано комплексне визначення фінансових ресурсів як багатокомпонентної системи власних, залучених та запозичених коштів у грошовій формі, які акумулюються установою в процесі пасивних операцій, перебувають у її повному розпорядженні та спрямовуються на формування високодохідних активів, виконання вимог Національного банку України та генерування прибутку. Обґрунтовано, що комплексна класифікація та інтеграційний підхід до вивчення факторів впливу на ресурсну базу слугують аналітичним інструментом для ухвалення стратегічних рішень, оптимізації фінансового планування, якісного моделювання грошових потоків і мінімізації процентного ризику за допомогою GAP-аналізу та контролю нормативів LCR і NSFR.

Всебічний аналіз динаміки фінансових ресурсів усієї банківської системи України за період 2023-2025 років засвідчив її стійкість, оскільки сукупний обсяг ресурсів зріс на 29,78% у 2024 році та на 15,30% у 2025 році, досягнувши історичного максимуму понад 4,4 трлн грн. Позитивною структурною тенденцією стало випереджаюче зростання власного капіталу системи у 2025 році на 25,69%, що супроводжувалося скороченням непокритого збитку на 49,98% та підвищенням нормативу достатності регулятивного капіталу до 50,83% на початок 2026 року. Фундаментом стабільного фондування індустрії залишаються клієнтські кошти, які сформували 93,05% зобов'язань, причому тренд на дедоларизацію підтверджено випереджаючим зростанням гривневих заощаджень бізнесу на 21,80% та населення на 80,49% на тлі зниження залежності системи від рефінансування НБУ до номінальних 0,02%.

Комплексна оцінка діяльності АТ «СЕНС БАНК» за досліджуваний період підтвердила високу ринкову стійкість установи після її переходу під контроль держави в особі Міністерства фінансів України. Сукупний обсяг активів банку збільшився на 15,12% у 2024 році та на 11,03% у 2025 році, склавши майже 137,4 млрд грн. Пріоритетним вектором активів стало зростання класичного кредитного портфеля на 29,58% у 2024 році та на 22,39% у 2025 році, що наростило його питому вагу до 37,94% поруч із консервативним інвестуванням у державні цінні папери, які сформували 40,51% активів. Високу операційну ефективність бізнес-моделі підтверджує стрімке генерування чистого прибутку, який за підсумками 2025 року зріс на 82,49% і перевищив 3,2 млрд грн завдяки збільшенню чистого процентного доходу на 8,89% та чистого комісійного доходу на 2,54%.

Аналіз джерел фондування довів сформованість автономної моделі акумуляції капіталу, де загальний обсяг пасивів досяг 137,3 млрд грн, а обсяг коштів клієнтів перевищив 118 млрд грн, забезпечивши стабільний потік дешевої ліквідності. Питома вага власного капіталу в пасивах зросла до 10,30%, а в результаті самокапіталізації за рахунок отриманих прибутків негативна питома вага непокритого збитку скоротилася на 131,53 відсоткових пункти за досліджувані роки, включаючи зменшення обсягу збитків на 14,15% за останній рік за незмінного статутного капіталу. Проте виявлено суттєву структурну диспропорцію депозитного портфеля за ознакою строковості, що полягає в надмірній концентрації пасивів у формі рахунків на вимогу, які досягли 70,11% загального портфеля. Особливо гостро ця проблема проявляється в сегменті юридичних осіб, де частка строкових ресурсів бізнесу становить лише 10,71%, що посилює ризики миттєвої ліквідності, хоча в роздрібному сегменті строкові вклади населення залишаються стабільними і формують понад 57% портфеля.

Задля мінімізації структурних розбіжностей та підвищення стабільності ресурсної бази керівництву АТ «СЕНС БАНК» необхідно модернізувати депозитну політику в корпоративному сегменті. Цей захід має спиратися на чинну норму Національного банку України щодо нульової ставки обов'язкового

резервування за строковими коштами юридичних осіб із терміном погашення від 93 календарних днів. З метою оптимізації пасивів обґрунтовано доцільність розширення продуктової лінійки для суб'єктів господарювання через впровадження трьох нових інструментів, адаптованих до воєнних ризиків.

По-перше, пропонується впровадити строковий депозит «Оперативний-Прогресивний» із покроковим зростанням відсоткової ставки залежно від фактичного часу утримання коштів на рахунку. Це дозволить ефективно трансформувати поточну короткострокову ліквідність бізнесу у стабільніші пасиви, зберігаючи при цьому відносну гнучкість управління капіталом для клієнта.

По-друге, обґрунтовано випуск в обіг іменних строкових банківських сертифікатів «Бізнес-Сертифікат» терміном від 3 до 6 місяців. Вони гарантуватимуть банку незмінність обсягу залученого капіталу до дати погашення, надаючи підприємствам можливість реалізувати папір на вторинному ринку у разі термінової потреби в оборотних коштах без вилучення ресурсів з балансу банку.

По-третє, доцільним є впровадження комплексного крос-функціонального цільового депозиту «Партнерський капітал», що передбачає поєднання строкового розміщення ресурсів із отриманням пільгових умов розрахунково-касового обслуговування, доступу до системи «Sense Business-Online» чи зниженням ставок за майбутніми інвестиційними кредитами.

Практична реалізація запропонованих заходів дозволить суттєво мінімізувати частку волатильних «летючих» коштів до запитання, міцно закріпить корпоративних клієнтів усередині цифрової екосистеми банку та сформує стабільну фінансову основу для активізації цільової кредитної підтримки стратегічних галузей та повоєнного відновлення реального сектору національної економіки.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Дзюблюк О. В. Банківська система в умовах глобальних викликів та цифровізації фінансових послуг : монографія [Електронний ресурс] / О. В. Дзюблюк. Тернопіль : ЗУНУ. – 2024. – 320 с. – URL: <https://surl.li/ubffa> (дата звернення: 25.03.2026)
2. Міщенко В. І. Банківські операції : підручник [Електронний ресурс] / В. І. Міщенко. Київ : Знання. – 2021. – 727 с. – URL: https://www.yakaboo.ua/bankivski-operacii-pidruchnik.html?srsltid=AfmVOooXI6YQ_zmB8NhNh7Kq5FxC5gvIKRsNWAqh_7IAcKWpH0M0fpfP (дата звернення: 25.03.2026)
3. Алексеєнко М. Д. Капітал банку: питання теорії і практики : монографія. [Електронний ресурс] / М. Д. Алексеєнко. – Київ : КНЕУ, 2002. – 276 с. – URL: <https://studentbooks.com.ua/content/view/135/39/> (дата звернення: 25.03.2026)
4. Вовк В. Я. Управління фінансовими ресурсами банківських установ в умовах ринкової трансформації / В. Я. Вовк // Економічний форум. – 2013. – № 4. – С. 112–119. (дата звернення: 25.03.2026)
5. Качула С. В. Формування фінансових ресурсів комерційного банку в умовах цифровізації економіки [Електронний ресурс] / С. В. Качула, Д. В. Машаріна, М. М. Дуброва // Ефективна економіка. – 2024. – №1. – URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/2880> (дата звернення: 25.03.2026)
6. Єрохін С. А. Управління фінансовими ресурсами банку в сучасних умовах розвитку [Електронний ресурс] / С. А. Єрохін, В. В. Підбуртний // Економіка та держава. – 2023. – № 1. – С. 35–42. – URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2023/01/2.23._topic_Sergii-A.-Ierokhin-Vladyslav-V.-P%D1%96dburtn%D1%96%D1%96-35-42.pdf (дата звернення: 04.06.2026)
7. Бойко Д. І. Фінансові ресурси банку: визначення та класифікація [Електронний ресурс] / Д. І. Бойко, О. О. Коковіхіна, О. В. Цебенко // Вісник

економіки транспорту і промисловості. – 2016. – Вип. 54. – URL: <https://btie.kart.edu.ua/article/view/76452> (дата звернення: 25.03.2026)

8. Земсков К. Управління фінансовими ресурсами банку з метою підвищення рентабельності його діяльності / К. Земсков, О. Лиса // Економіка та суспільство. – 2024. – Вип. 68. – URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4934> (дата звернення: 25.03.2026)

9. Коваль С. Л. Теоретичні аспекти фінансових ресурсів банку [Електронний ресурс] / С. Л. Коваль // Світ фінансів. – 2017. – № 1. – URL: <https://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/533> (дата звернення: 04.06.2026).

10. Повод Т. М. Особливості формування ресурсної бази банків: сутність та значення [Електронний ресурс] / Т. М. Повод // Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. – 2023. – № 16. – URL: <https://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/390> (дата звернення: 04.06.2026)

11. Коваленко В. В. Достатність капіталу банків: сучасні виміри та подальші розвідки [Електронний ресурс] / В. В. Коваленко // Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць. Одеса : Одеський національний економічний університет. – 2022. – № 1-2 (80-81). – С. 77–94. – URL: <https://vsed-oneu.com.ua/index.php/journal/article/download/90/89> (дата звернення: 25.05.2026)

12. Румик І. Особливості формування ресурсного потенціалу і забезпечення ліквідності банківських установ в умовах невизначеності [Електронний ресурс] / І. Румик, А. Бойко, І. Шилько // Вчені записки Університету «КРОК». – 2024. – № 4(76). – С. 11–21. – URL: <https://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/853/836> (дата звернення: 04.06.2026)

13. Марич М. Г. Формування ресурсної бази банку: сучасний стан та шляхи зміцнення [Електронний ресурс] / М. Г. Марич, Д. В. Штуник // Економіка та суспільство. – 2026. – Вип. 84. – URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-84-19> (дата звернення: 04.06.2026)

14. Будніченко І. Фінансова стійкість банку – фактор стабільності

банківської системи [Електронний ресурс] / І. Будніченко, А. Рамський // Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій. – 2018. – №2. – С. 5–11. – URL: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/30/62> (дата звернення: 04.06.2026).

15. Ларіонова К. Л. Проблеми формування фінансових ресурсів банківської системи України в умовах фінансової нестабільності [Електронний ресурс] / К. Л. Ларіонова, Г. І. Капінос, Д. Х. Балахтіонова // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2017. – № 3, Т. 1. – С. 159–163. – URL: <https://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/03/3-1.pdf> (дата звернення: 04.06.2026)

16. Соляник Л. Г. Капіталізація банківського сектору України в контексті зміцнення фінансової стабільності банків [Електронний ресурс] / Л. Г. Соляник, Н. М. Штефан, В. В. Рига, Д. А. Шаповалов // Економічний вісник Дніпровської політехніки. – 2025. – № 92. – С. 91–102. – URL: <https://www.researchgate.net/publication/400793257> (дата звернення: 04.06.2026)

17. Гаврилко Т. Ресурсна база комерційних банків: специфіка формування та фактори впливу [Електронний ресурс] / Т. Гаврилко, А. Толстікова // Сталий розвиток економіки. – 2026. – № (2 (59)). – URL: С. 779–784. <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1929> (дата звернення: 04.06.2026)

18. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 28.08.2001 № 368. База даних «Законодавство України» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0841-01> (дата звернення: 25.05.2026)

19. Про затвердження Положення про організацію процесу оцінки достатності внутрішнього капіталу в банках України та банківських групах : Постанова Правління Національного банку України від 30 грудня 2021 року №161. База даних «Законодавство України» [Електронний ресурс] // Верховна

Рада України. – URL: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Resolution_30122021_161
(дата звернення: 25.05.2026)

20. Масюк Ю. В. Особливості формування та використання фінансових ресурсів підприємства [Електронний ресурс] / Ю. В. Масюк, А. В. Шкода // Економіка та суспільство. – 2021. – №34. – URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/994> (дата звернення: 25.05.2026)

21. Повод Т. Особливості формування ресурсної бази банків: сутність та значення. [Електронний ресурс] / Т. Повод // Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. – 2023. – №16. – С. 236-243. – URL: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.16.31> (дата звернення: 25.05.2026)

22. Криховецька З. Проблеми та шляхи вдосконалення формування фінансових ресурсів банків [Електронний ресурс] / З. Криховецька, І. Кохан // Економіка та суспільство. – 2022. – №39. – С. 9-10. – URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-10> (дата звернення: 25.05.2026)

23. Колодяжна Т. В. Економічна сутність та класифікація депозитних операцій комерційних банків [Електронний ресурс] / Т. В. Колодяжна, Т. О. Бакуменко // Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. 2018. – №22. – С. 802-805. – URL: <http://global-national.in.ua/archive/22-2018/151.pdf> (дата звернення: 25.05.2026)

24. Показники фінансової діяльності банків України. Фінансові результати на 01.01.2024. Наглядова статистика НБУ. [Електронний ресурс]. – URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 19.05.2026).

25. Показники фінансової діяльності банків України. Фінансові результати на 01.01.2025. Наглядова статистика НБУ [Електронний ресурс]. – URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 19.05.2026).

26. Показники фінансової діяльності банків України. Фінансові результати на 01.01.2026. Наглядова статистика НБУ [Електронний ресурс]. –

URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 20.05.2026).

27. Звіт про фінансову стабільність (червень 2024). Національний банк України [Електронний ресурс] – URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zvit-pro-finansovu-stabilnist-cherven-2024-roku> (дата звернення: 25.05.2026)

28. Банки успішно виконали другий етап переходу на нову структуру капіталу. Національний банк України. 15 січня 2025 року. [Електронний ресурс]. – URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/banki-uspishno-vikonali-drugiy-etap-perehodu-na-novu-strukturu-kapitalu> (дата звернення: 25.05.2026)

29. Річна фінансова звітність АТ «СЕНС БАНК» за 2024 рр. [Електронний ресурс] – URL: https://sensebank.ua/uploads/3/17163-annual_fs_2024_ukr.pdf (дата звернення: 25.05.2026)

30. Аналітичний огляд банківського сектору (травень 2024) [Електронний ресурс] // Національний банк України. – URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oglyad-bankivskogo-sektoru-traven-2024-roku> (дата звернення: 25.05.2026)

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Таблиця А.1 – Динаміка депозитного портфеля вітчизняних банків за 2023-2025 роки в розрізі валют

Показники	Сума, млн грн			Відхилення (+,-), млн грн		Темп приросту, %	
	2023 р.	2024 р.	2025 р.	2024 до 2023	2025 до 2024	2024 до 2023	2025 до 2024
Кошти суб'єктів господарювання							
у націонал. валюті	936158	1113988	1356828	+177830	+242840	+19	+21,80
в іноземній валюті	385740	450213	450865	+64473	+652	+16,71	+0,14
Кошти фізичних осіб							
у націонал. валюті	710724	792565	939118	+81841	+146553	+11,52	+18,49
в іноземній валюті	373033	424054	467794	+51021	+43740	+13,68	+10,31
Усього кошти клієнтів							
у націонал. валюті	1648579	1908946	2309839	+260367	+400893	+15,79	+21
в іноземній валюті	786858	913486	981440	+126628	+67954	+16,09	+7,44

Джерело: систематизовано автором на основі [24; 25; 26]

ПРОДОВЖЕННЯ ДОДАТКУ А

Таблиця А.2 – Структура активів АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки

Статті активу	Питома вага, %			Зміна питомої ваги	
	2023	2024	2025	2024 до 2023	2025 до 2024
1	2	3	4	5	6
Грошові кошти та їх еквіваленти	8,22	8,04	7,80	-0,18	-0,24
Фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	0,64	0,79	0,57	0,15	-0,22
Кошти в інших банках	12,56	10,66	8,39	-1,89	-2,27
Кредити та заборгованість клієнтів	30,58	34,42	37,94	3,84	3,52
Цінні папери, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	16,62	23,89	22,74	7,27	-1,15
Цінні папери, які обліковуються за амортизованою собівартістю	26,45	17,62	17,77	-8,83	0,15
Інвестиції в асоційовані й дочірні компанії	0,01	0,01	0,01	-	0,00
Інвестиційна нерухомість	1,14	0,96	0,85	-0,18	-0,11
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	-	0,16	0,25	0,16	0,09
Відстрочений податковий актив	0,11	0,08	0,04	-0,03	-0,04
Основні засоби та нематеріальні активи	3,13	2,72	2,83	-0,41	0,11
Інші фінансові активи	0,42	0,28	0,46	-0,14	0,18
Інші активи	0,12	0,38	0,35	0,26	-0,03
Усього активів	100	100	100	-	-

ПРОДОВЖЕННЯ ДОДАТКУ А

Таблиця А.3 – Динаміка основних складових фінансових ресурсів АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки

Показники	Сума на кінець року, тис. грн			Абсолютне відхилення, тис грн		Темп зростання (спаду), %	
	2023	2024	2025	2024 до 2023	2025 до 2024	2024 до 2023	2025 до 2024
1	2	3	4	5	6	7	8
Зобов'язання	98379530	112822991	123214283	+14443461	+10391292	+14,68	+9,21
Власний капітал	9086421	10891546	14141942	+1805125	+3250396	+19,87	+29,84
Усього зобов'язання та власний капітал	107465951	123714537	137356225	+16248586	+13641688	+15,12	+11,03

Джерело: систематизовано на основі [24; 25; 26]

Таблиця А.4 – Структура коштів клієнтів АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки в розрізі депозитів до запитання та строкових

Статті пасиву	Питома вага, %			Зміна питомої ваги, п. п	
	2023	2024	2025	2024 до 2023	2025 до 2024
1	2	3	4	5	6
Власний капітал					
Кошти клієнтів, у тому числі:	100	100	100	-	-
на вимогу	56,40	66,21	70,11	+9,81	+3,90
строкові	43,60	33,79	29,89	-9,81	-3,90

ПРОДОВЖЕННЯ ДОДАТКУ А

Таблиця А.5 – Динаміка депозитного портфеля АТ «СЕНС БАНК» за 2023-2025 роки в розрізі валют

Показники	Сума, млн. грн			Відхилення (+,-), млн. грн		Темп приросту, %	
	2023 р.	2024 р.	2025 р.	2024 до 2023	2025 до 2024	2024 до 2023	2025 до 2024
Кошти суб'єктів господарювання							
у націонал. валюті	38885927	50250728	58634741	+11364802	+8384013	+29,23	+16,68
в іноземній валюті	8456861	10430914	11260431	+1974053	+829517	+23,34	+7,95
Кошти фізичних осіб							
у націонал. валюті	22359201	22187213	22955076	-171989	+767863	-0,77	+3,46
в іноземній валюті	25438316	25089831	25211552	-348485	+121721	-1,37	+0,49
Усього кошти клієнтів							
у націонал. валюті	61245133	72437946	81591652	+11192813	+9153706	+18,28	+12,64
в іноземній валюті	33898766	35524657	36475943	+1625891	+951286	+4,80	+2,68

Джерело: систематизовано автором на основі [24; 25; 26]

Таблиця А.6 – Поточні депозитні продукти для фізичних осіб АТ «СЕНС БАНК»

Назва депозиту	Основні умови розміщення та обслуговування
1	2
Строкові депозити	
«Прибутковий»	Класичний строковий депозит на термін від 3 до 60 місяців. Процентна ставка у національній валюті становить від 11,50% до 13,00% річних. Доступний також у доларах США та євро. Передбачає виплату відсотків щомісячно, капіталізацію до суми вкладу або виплату в кінці терміну. Без права дострокового розірвання та поповнення.
«Швидкий»	Короткостроковий строковий депозит терміном на 3 дні з автоматичною пролонгацією. Процентна ставка фіксована – 6,00% річних у національній валюті. Виплата відсотків здійснюється в кінці терміну. Поповнення без обмежень, часткове зняття коштів не передбачено.

ПРОДОВЖЕННЯ ДОДАТКУ А

Кінець таблиці А.6

Депозити до запитання	
«Ощадний»	Безстроковий депозитний продукт («на будь-який термін») із процентною ставкою 4,00% річних у гривні (також доступний в USD/EUR). Умовами передбачено щомісячну капіталізацію відсотків, поповнення без обмежень та можливість часткового зняття коштів у додатку Sense або у відділенні.
«Збірка» у Sense SuperApp	Накопичувальний рахунок у мобільному додатку для формування поточних заощаджень на вимогу. Процентна ставка становить 4,00% річних у національній валюті. Забезпечує клієнту цілодобовий доступ до коштів, вільне поповнення та зняття без втрати накопичених відсотків.

Таблиця А.7 – Поточні депозитні продукти для юридичних осіб АТ «СЕНС БАНК»

Назва депозиту	Основні умови розміщення та обслуговування
Строковий депозит	
«Оперативний»	Строковий депозит для отримання фіксованого доходу. Термін розміщення становить від 7 днів до 12 місяців. Процентна ставка фіксована – до 8,5% річних у національній валюті. Виплата відсотків здійснюється за вибором клієнта: щомісячно або в кінці терміну дії угоди. Поповнення та дострокове розірвання не передбачені.
Депозит до запитання	
«Бізнес-сейф»	Гнучкий депозитний рахунок для вільного управління ліквідністю корпоративних клієнтів. Передбачає можливість поповнення та зняття коштів без обмежень у режимі 24/7. Процентна ставка нараховується щомісячно на фактичний залишок коштів на рахунку і становить до 3,5% річних.

ПРОДОВЖЕННЯ ДОДАТКУ А

Таблиця А.8 – Рекомендовані депозитні продукти для юридичних осіб АТ «СЕНС БАНК» для підвищення строковості ресурсної бази

Назва рекомендованого продукту	Основні умови, що пропонуються для впровадження
«Оперативний-Прогресивний»	<p>Строковий депозит для корпоративних клієнтів терміном на 12 місяців із динамічним зростанням відсоткової ставки залежно від періоду безперервного утримання коштів на рахунку. Шкала нарахування доходу має чітко фіксоване обмеження для уникнення безконтрольного зростання витрат банку: з 1 по 3 місяць розміщення ставка становить 5,5%, з 4 по 6 місяць – 7,0%, з 7 по 9 місяць – 8,5%, а з 10 по 12 місяць досягає максимального бонусного ліміту у 9,5% річних. Такий механізм є взаємовигідним, – клієнт отримує вищу підсумкову дохідність за лояльність без жорсткого початкового заморожування капіталу, а банк суттєво заощаджує на процентних витратах у разі дострокового розірвання договору клієнтом у перші місяці, одночасно забезпечуючи планову трансформацію пасивів у стійкі середньострокові ресурси.</p>
«Бізнес-Сертифікат»	<p>Впровадження в обіг іменних або ордерних строкових депозитних сертифікатів банку для юридичних осіб у національній валюті на фіксований строк від 3 до 6 місяців із підвищеною ставкою на рівні 9,0% річних. Цей інструмент як класичний цінний папір, тобто у разі виникнення форс-мажорних обставин чи термінової потреби в оборотних коштах в умовах війни, підприємство має право реалізувати цей сертифікат на вторинному ринку іншому суб'єкту господарювання або передати його банку в заставу для отримання швидкого овердрафту. Для корпоративного клієнта це повністю нівелює страх втрати ліквідності в умовах макроекономічної невизначеності. Для фінансової установи це гарантує абсолютну незмінність і стабільність обсягу залучених пасивів, оскільки зміна власника сертифіката на вторинному ринку жодним чином не призводить до передчасного вилучення реальних грошових ресурсів з балансу банку до настання дати його офіційного погашення.</p>
«Партнерський капітал»	<p>Комплексний крос-функціональний цільовий депозит, який передбачає поєднання між строковим розміщенням вільних ресурсів бізнесу, на термін від 6 до 12 місяців за базовою ставкою 8,0% річних, та отриманням пакета нецінових операційних привілеїв від банку. У межах цієї програми корпоративні клієнти отримують індивідуальні пільгові умови на розрахунково-касове обслуговування (РКО), безкоштовне підключення до системи «Sense Business-Online» з розширеним лімітом безкоштовних платежів, а також гарантоване право на зниження відсоткової ставки за майбутніми кредитними лініями чи овердрафтами на 1,0-1,5 в. п. Це дозволяє підприємствам суттєво оптимізувати свої загальні операційні витрати та спрощує доступ до майбутнього фінансування відновлення бізнесу. Банк, у свою чергу, отримує стабільні строкові пасиви та міцно закріплює клієнта всередині своєї екосистеми завдяки перехресному продажу (крос-продажу) суміжних банківських послуг.</p>

КІНЕЦЬ ДОДАТКУ А

Таблиця А.9 – Стратегічні пропозиції щодо покращення депозитної діяльності АТ «СЕНС БАНК» у сегменті юридичних осіб

Напрямок покращення діяльності	Зміст практичного заходу	Очікуваний ефект для ресурсної бази банку
Розширення та модернізація лінійки строкових продуктів	Розробка та впровадження нових строкових інструментів із гнучкими умовами збереження ліквідності, що адаптовані до специфічних потреб бізнесу в період дії воєнного стану.	Поступова трансформація коштів на вимогу у стабільні строкові пасиви, мінімізація ризиків раптового вилучення ліквідності корпоративними клієнтами.
Оптимізація та диференціація відсоткової політики	Запровадження інноваційних механізмів нарахування доходу, зокрема прогресивних відсоткових ставок, які безпосередньо залежать від тривалості безперервного утримання залишків.	Подовження середнього строку зберігання коштів на рахунках підприємств, збільшення частки стабільних пасивів та збереження нормального рівня витрат банку на виплату відсотків.
Інтеграція депозитних програм у комплексне обслуговування	Поєднання строкових інструментів фондування із пакетами пільгового розрахунково-касового обслуговування (РКО) та преференціями під час майбутнього кредитування.	Зменшення вартості залучення грошових ресурсів, надійне закріплення клієнтів за банком та збільшення комісійних доходів установи від обслуговування поточних рахунків бізнесу.